

Ú S T E C K Á G E O G R A F I E

Tomáš Oršulák, Pavel Raška a kol.

Ústí nad Labem

2007

Autorský kolektiv:

Doc. RNDr. Jiří Anděl, CSc.

Mgr. Martin Balej

Mgr. Zuzana Ceeová

RNDr. Ivan Farský, CSc.

Doc. RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D.

Doc. RNDr. Karel Kunc

Mgr. Jiří Martínek

Mgr. Tomáš Oršulák

PaedDr. Jana Peštová

Mgr. Pavel Raška

Doc. RNDr. Ladislav Skokan, CSc.

RNDr. Gabriela Sýkorová Dvorníková

Mgr. Jana Šiková

Obsah:

■ ■ Předmluva	4
■ ■ Univerzita Jana Evangelisty Purkyně a Přírodovědecká fakulta	5
■ Historie vysokého školství v Ústí nad Labem	5
■ Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem	6
■ Přírodovědecká fakulta	8
■ ■ Geografie v severozápadních Čechách	10
■ ■ Katedra geografie se představuje	12
■ Vedoucí samostatné katedry historie	13
■ 6 dekad, 6 příběhů	13
■ Vybavení	18
■ Věda, výzkum, publikace	22
■ Spolupráce	33
■ Studium	34
■ Zahraniční pobyty	37
■ Popularizace	37
■ Členové katedry v akademickém roce 2007/2008	39
■ Kariéra a absolventi	40
■ Quo Vadis?	41
■ Zajímavé odkazy	41

Předmluva

V jedné z kapitol publikace, kterou právě čtete, je uvedeno, že největším bohatstvím pracoviště katedry geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem je názorová a oborová rozmanitost jeho pracovníků. Snad i z osobních důvodů, ústících z editorům tohoto textu blízkého historického, dynamického pohledu na jevy a procesy v krajině v nejširším smyslu, považujeme za vhodné doplnit, že stejné bohatství přináší také časová proměnlivost zájmů pracovníků, pracoviště jako celku a i jeho zázemí.

Vědomí oné pestrosti pak čas od času vede ke snahám o zpracování souhrnných textů, které bývají vydávány u příležitostí různých výročí, popřípadě odborných či popularizačních akcí. V případě katedry geografie PŘF UJEP se tak stalo u příležitosti Jubilejního sjezdu České geografické společnosti v Ústí nad Labem v roce 2002, a dále v minulém roce u příležitosti 45. výročí založení Severočeské (Ústecké) pobočky České geografické společnosti. Důvody k sepsání předkládané publikace jsou oproti tomu mnohem prozaičtější. Snahou editorů i autorů jednotlivých kapitol bylo shrnout nejpodstatnější informace o katedře do formy srozumitelné, přijatelné pro spolupracující instituce, pro studenty, uchazeče o studium, naše kolegy i širší veřejnost a především i pro nás samotné, abychom nezapomněli, kde pracujeme, pro koho zde jsme, že naši činnosti již mnohé předcházelo a bude následovat a že každý z kolegů v minulosti i přítomnosti do rázu pracoviště vtiskl svůj pohled na svět.

Naše ambice nejsou natolik vysoké, abychom věřili, že tento text bude čten celý najednou, do hloubky, každým a s velkým očekáváním. Postačí, když bude zde, aby se každý, kdo projeví svůj zájem, mohl seznámit s co nejširším spektrem informací o katedře.

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně a Přírodovědecká fakulta

Historie vysokého školství v Ústí nad Labem

Vysoké školství v Ústí nad Labem má více než padesátiletou tradici. První pedagogicky zaměřená vysoká škola, druhá vysoká škola v Severočeském kraji, zahájila svoji činnost v září 1954 jako Vyšší pedagogická škola v Ústí nad Labem. V září 1959 byly vládním nařízením zřízeny namísto vyšších pedagogických škol pedagogické instituty, jejichž cílem bylo organizovat komplexní vzdělávání učitelů základních devítiletých škol. Zřízení Pedagogického institutu v Ústí nad Labem znamenalo významné změny ve struktuře této vysoké školy. Započala systematická výstavba specializovaných kateder sdružujících odborníky pro výuku jednotlivých všeobecně vzdělávacích předmětů, která přinesla výrazné zvýšení počtu uchazečů, rozšířilo se také personální obsazení jednotlivých kateder. K vyššímu stupni samostatnosti a také ke zvýšení prestiže vysoké školy přispělo vládní nařízení ze srpna 1962, podle kterého byly pedagogické instituty převedeny z pravomoci krajských národních výborů do přímé působnosti ministerstva školství a kultury.

Další významná etapa ve vývoji ústecké vysoké školy nastala v roce 1964, kdy byla vytvořena Pedagogická fakulta. Pedagogická fakulta se tak stala na dlouhá léta jedinou vysokou školou v kraji vychovávající učitele základních a později i středních škol. V roce 1977 došlo k významné změně v obsahu i rozsahu práce. V rámci aplikace nového výchovně vzdělávacího systému školství zde byla zahájena jednotná pětiletá příprava učitelů pro 5.-12. ročník všeobecně vzdělávací soustavy. Tím se Pedagogická fakulta v Ústí nad Labem stala v učitelské přípravě školou rovnoprávnou s fakultami univerzitními. Bylo možné zde studovat ve čtyřletém studiu učitelství pro 1.-4. ročník základní školy a v pětiletém studiu učitelství pro 5.-12. ročník základní a střední školy. Nový zákon o vysokých školách umožnil organizovat a provádět na fakultě rigorózní řízení. Státní rigorózní zkoušky mohli vykonávat uchazeči, kteří dříve na fakultě získali vysokoškolský diplom. Po vykonání zkoušky získali titul doktor pedagogiky (PaedDr.).

Politicko-společenské změny v naší zemi po listopadu 1989 se výrazně promítly i do života Pedagogické fakulty v Ústí nad Labem. V těchto podmínkách začala skupina pracovníků Pedagogické fakulty vážně uvažovat o tom, že dosavadní příprava učitelů na této fakultě by měla být zahrnuta do širšího rámce vysokoškolské přípravy odborníků orientované především na potřeby zdevastovaného severočeského regionu, kam bylo velmi nesnadné získat odborníky z jiných oblastí republiky. Naopak odchody kvalifikovaných lidí z tohoto regionu, hlavně z důvodů špatného stavu životního prostředí, byly velmi časté. Snaha po založení univerzity v Ústí nad Labem vyústila ve vznik Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, která byla zřízena Českou národní radou dne 9. července 1991 zákonem, jenž nabyl účinnosti dnem 28. září 1991.

Jan Evangelista Purkyně

Univerzita v Ústí nad Labem nese ve svém názvu jméno významného severočeského rodáka z Libochovic Jana Evangelisty Purkyně (1787-1869), který je považován za našeho nejvýznamnějšího přírodovědce a lékaře.

Purkyně se řadí mezi zakladatele biologie, embryologie, histologie, moderní farmakologie, srovnávací anatomie, antropologie a patří také mezi nejvýznamnější světové fyziology. Jeho jménem je označeno množství pojmů v různých lékařských oborech – formuloval myšlenku buněčné teorie, popsal vlákna v srdci, vytvořil podklady pro daktyloskopii, mnoho objevů učinil také v oftalmologii. Jeho zásluhou byl v roce 1862 založen „Spolek českých lékařů“, jeho jméno nese i současná lékařská společnost.

Pomník Jana Evangelisty Purkyně v Libochovicích

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Univerzita je regionálním vědeckým, pedagogickým a kulturně vzdělávacím centrem Ústeckého kraje, který přispívá k rozvoji celého regionu nejen zvyšováním úrovně vzdělanosti, která je na severu Čech dlouhodobě nejnižší v rámci ČR, ale zároveň formou navazování kontaktů a přímou spoluprací s ostatními regionálními, státními i mezinárodními institucemi. Na univerzitu přicházejí každoročně studovat mladí lidé nejen ze severočeského regionu, ale i z nejrůznějších míst naší republiky.

Sídlo Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

Při svém vzniku v roce 1991 měla univerzita tři fakulty: pedagogickou, sociálně ekonomickou a životního prostředí a dva ústavy: Ústav slovansko-germánských studií a Ústav pro studium romské kultury, který se později stal součástí Pedagogické fakulty. V září 1993 byl založen Institut výtvarné kultury, jehož transformací v roce 2000 vznikla Fakulta užitého umění a designu. Na podzim roku 1998 vznikl z Katedry technické výchovy Pedagogické fakulty Ústav techniky a řízení výroby, v roce 2003 byl založen Ústav zdravotnických studií. V roce 2005 vznikly v rámci transformace Pedagogické fakulty dva nové ústavy: Ústav přírodních věd, který se ještě téhož roku transformoval na Přírodovědeckou fakultu, a Ústav humanitních studií. Nejmladšími součástmi univerzity jsou Filozofická fakulta a Fakulta výrobních technologií a managementu.

V současné době má univerzita 7 fakult a 2 ústavy:

- Fakulta sociálně ekonomická (1991)
- Fakulta užitého umění a designu (2000)
- Fakulta výrobních technologií a managementu (2006)
- Fakulta životního prostředí (1991)
- Filozofická fakulta (2006)
- Pedagogická fakulta (1991)
- Přírodovědecká fakulta (2005)
- Ústav slovansko-germánských studií (1991)
- Ústav zdravotnických studií (2003)

Na univerzitě studuje téměř 8 260 studentů a pracuje více než 400 akademických pracovníků a bezmála 300 neučitelských zaměstnanců.

Univerzita vzdělává studenty v 175 studijních oborech (55 studijních programů) a 45 programech celoživotního vzdělávání.

Pro nadcházející léta se UJEP zaměří na budování Kampusu UJEP v samotném středu města, což zásadně prohloubí sepětí univerzity s obyvateli Ústí nad Labem.

*Urbanisticko-architektonická studie nového kampusu UJEP
(na místě bývalé Masarykovy nemocnice)*

■ Přírodovědecká fakulta

Přírodovědecká fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem byla založena 4. listopadu 2005 po souhlasném stanovisku Akreditační komise Vlády ČR ze dne 14. září 2005 na zasedání v Havlíčkově Brodě. Krátkodobým předchůdcem fakulty byl Ústav přírodních věd, který vznikl usnesením Akademického senátu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem ze dne 25. listopadu 2004. Datem vzniku ústavu byl stanoven 1. duben 2005.

K tomuto datu přešly na tuto nově vzniklou součást UJEP katedry biologie, fyziky, geografie, chemie a informatiky. Následně 1. října 2005 vznikla na ústavu katedra matematiky, na kterou přešla část pracovníků z katedry matematiky Pedagogické fakulty UJEP. Akreditační komise Vlády ČR souhlasila na svém zasedání, které proběhlo 1. a 2. února 2005 v Pelhřimově, s rozšířením akreditace vybraných bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů. Těmito studijními programy byly programy Fyzika, Aplikovaná informatika a Geografie. Přírodovědecká fakulta zajišťuje výuku studentů Pedagogické fakulty ve většině přírodovědně zaměřených oborů studijních programů Učitelství pro ZŠ a Učitelství pro SŠ.

Posláním Přírodovědecké fakulty je pěstování výuky a rozvoj poznání v přírodovědných oborech. Hlavní pozornost je zaměřena na počítačovou fyziku, počítačové metody a simulace, problematiku metodologie molekulárních simulací a jejich aplikací na problémy fyziky, chemie a chemického inženýrství, modelování energetických procesů ve sluneční atmosféře se zaměřením na fyziku erupcí, dále na fyziku plazmatu, plazmochemii, fyziku tenkých vrstev a povrchů, výzkum elektrochemických biosenzorů pro environmentální analýzu, mikrobiologii a biologii rostlin a živočichů, aplikovanou geografii, environmentální geografii, krajinnou

ekologii, syntézy krajiny, krajinné plánování a instrumentální metody analytické chemie.

Neméně důležitým cílem je výrazně posilovat vědecko-výzkumnou základnu UJEP v oblasti přírodních věd, docílit jejího výraznějšího zapojení do evropského výzkumného prostoru a sítě mezinárodní spolupráce a zajišťovat vysokoškolské vzdělání všech tří stupňů (Bc., Mgr., Ph.D.) jak pro odborníky v přírodovědných oborech, tak pro přípravu učitelů pro 2. stupeň základních škol a pro střední školy v přírodovědných předmětech.

Jedním z hlavních cílů fakulty je připravovat své absolventy tak, aby se dobře uplatnili na trhu práce, nebo aby se mohli věnovat vědecké práci.

Sídlo Přírodovědecké fakulty

Geografie v severozápadních Čechách

Říká se, že nejlepším způsobem k pochopení problematiky vědecké disciplíny je pohled do její vlastní historie (Edward Burnett Tylor, 1832-1917). V našem případě to bude pohled regionálně orientovaný na minulost a současnost geografického výzkumu a vzdělávání v severozápadních Čechách. Ačkoliv můžeme v knihovnách a archivech najít množství významných prací německých i českých autorů z doby před druhou světovou válkou, nelze tyto příspěvky k poznání regionu považovat za „geografické“ v dnešním smyslu. Přesto to byli právě mnozí z těchto autorů, kteří do značné míry připravili podhoubí pro nadcházející období. Humboldtovy práce, vlastivědná kniha Bedřicha Bernaua o Krušných horách a Pooohří z konce 19. století, detailní geologické průzkumy J. E. Hibsche v Českém středohoří a množství dalších zůstává do dnešní doby inspirativním zdrojem rozmanitých informací a přístupů ke studiu krajiny.

Zásadní obrat v geografickém výzkumu a vzdělávání v regionu byl předznamenán založením Vyšší pedagogické školy v Ústí nad Labem v roce 1954 a její transformací na Pedagogický institut o pět let později. Prvním působištěm institutu byla budova bývalého německého gymnázia, v roce 1961 pak institut dostal k užívání budovu bývalého českého menšinového gymnázia v ulici České mládeže, která zůstala centrem univerzitního pedagogického vzdělávání až do současnosti.

Budova fakulty v ulici České mládeže v první polovině 20. století

Od počátku na Vyšší pedagogické škole, později Pedagogickém institutu (a od roku 1964 na *Pedagogické fakultě*) existovalo geograficky orientované pracoviště. První významnou prací z jeho „produkce“ byl dvojdílný „*Zeměpis Ústeckého kraje*“ autorů V. Havrdy a O. Vrány. Katedra poté zaměřila své úsilí právě na regionální výzkum a vzdělávání, jejichž výsledkem byly dvě publikace „*Zeměpis Severočeského kraje*“ (kolektiv autorů vedený Václavem Němečkem - fyzickogeografická část a dále

Bohuslavem Štěpánem - socioekonomická část).

Současná činnost pracoviště již přesahuje regionální rámec a je charakteristická mezioborovým přístupem. Podrobněji se činnosti katedry věnuje následující kapitola mapující vzdělávací, výzkumné i další aktivity členů pracoviště od jeho založení po současnost.

Založením Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v roce 1991 přibýlo další geograficky orientované pracoviště na nově vzniklé Fakultě sociálně-ekonomické (katedra regionálního a lokálního rozvoje) a další oborově blízká pracoviště na Fakultě životního prostředí, řešící v rámci výzkumu krajiny především otázky rekultivace antropogenně transformovaných území v oblasti podkrušnohorských hnědouhelných pánvích, otázky environmentálního managementu a využití geoinformatických prostředků při výzkumu krajiny.

Aplikovaným geografickým výzkumem v menších územních celcích se zabývali pracovníci Geografického ústavu Československé akademie věd. Jejich práce byly zaměřeny především na environmentální hodnocení Liberecka, Ústecka či Teplicka (Příbyl a kol. 1986).

Severní Čechy byly po dlouhou dobu také sídlem vědecko-výzkumných pracovišť *Československé akademie věd* (a následně Akademie věd ČR). Pracovníci *Ústavu filosofie a sociologie* ČSAV se zabývali především výzkumem sociálních struktur z hlediska státní sféry, současné detašované pracoviště Sociologického ústavu AV ČR zaměřuje svou činnost na přeshraniční problematiku. *Ekonomický ústav* ČSAV směřoval svou činnost na hodnocení možností ekonomického rozvoje regionu. Od roku 1985 (až do transformace a redukce akademických pracovišť po roce 1990) zde působil *Sociálně ekonomický ústav* ČSAV, jehož některá témata výzkumu byla později přenesena na zmíněnou Fakultu sociálně ekonomickou, přičemž některá témata výzkumu byla později přenesena na zmíněnou Fakultu sociálně-ekonomickou.

Specificky orientovaným pracovištěm byl *Výzkumný ústav výstavby a architektury* v Ústí nad Labem, který se od 70. let 20. století zaměřoval zvláště na tvorbu generelů životního prostředí a environmentální hodnocení regionu, do jehož rámce spadá i významný pokus o vytvoření metodiky hodnocení ekologické a sociální zátěže. Po roce 1990 toto pracoviště spolu s SE ústavem ČSAV bohužel zaniklo.

Katedra geografie se představuje

Jak jsme již poznamenali v předchozí kapitole, přelom ve vývoji geografického výzkumu a vzdělávání v severních Čechách lze spatřovat ve vzniku Vyšší pedagogické školy v Ústí nad Labem. Geografické pracoviště bylo nejprve součástí katedry společenských věd a jeho rozvoj je spjat s činností Doc. PhDr. Leopolda Joury. Teprve v roce 1961 vzniklo oborově „úžeji“ zaměřené pracoviště katedry zeměpisu-dějepisů-přírodopisu a prací na pozemku, z něž se brzy vyčlenila katedra zeměpisu a dějepisu a následně samostatná katedra geografie. Ta, s výjimkou krátkého období v 80. letech minulého století, existuje dodnes.

Členové katedry v 80. letech 20. století (zleva: B. Štěpán, K. Kunc, J. Charvát, M. Špůr)

Její činnost lze rozdělit do dvou vzájemně provázaných okruhů. Tím prvním, v souladu s posláním pedagogických institucí, byla a nadále zůstává *příprava učitelů* zeměpisu pro základní a střední školy. Již v prvním roce existence Vyšší pedagogické školy, kdy do prvního ročníku nastoupilo 50 posluchačů, bylo zahájeno geografické vzdělávání v aprobacích zeměpis-dějepis a zeměpis-matematika. S dalším rozvojem instituce, k němuž náležel i zvyšující se počet studentů a pedagogů byly nabízeny další aprobace spojující zeměpis například s ruským jazykem, anglickým jazykem, tělesnou výchovou, společenskými vědami, aj.

Růst fakulty a nová společensko-politická situace po roce 1989 pak umožnila vznik Univerzity, pojmenované po významném přírodovědci, rodákovi z Libochovic nad Ohří Janu Evangelistovi Purkyně.

Vznik Univerzity v regionu umožnil rozsáhlejší diferenciaci vědecko-výzkumných zaměření i výuky a tato oborová rozmanitost byla zpravidla řešena vznikem zcela nových součástí (ústavů a následně fakult) nebo - v případě Pedagogické fakulty - její transformací ve více samostatných pracovišť.

Tímto způsobem vznikly v roce 2005 nejprve Ústav přírodních věd a Ústav humanitních studií, následně transformované v Přírodovědeckou fakultu a Filosofickou fakultu. Nutno také uvést, že právě někteří pracovníci katedry geografie se na transformaci těchto univerzitních součástí významně podíleli. Pevnou součástí Přírodovědecké fakulty je od jejího vzniku katedra geografie, která poprvé ve své historii nabídla zájemcům kromě klasického magisterského učitelství taktéž dvouoborová bakalářská studia, vzdělávání v bakalářském odborném studijním programu *Geografie střední Evropy*, dále studijní program *Geografie* a v současnosti jsou schválena také navazující *odborná magisterská studia* se specializací na geografii cestovního ruchu a na krajiny a GIS.

Vedoucí samostatné katedry geografie

Doc. RNDr. Miroslav Špúr, CSc. ►

Doc. RNDr. Bohuslav Štěpán, CSc. ►

Doc. RNDr. Jan Charvát, CSc. ►

Doc. RNDr. Jiří Anděl, CSc. ►

◄ Prof. RNDr. Václav Němeček, CSc.

◄ Doc. RNDr. Jaromír Hajer, CSc.
(katedra geografie a biologie)

◄ Doc. RNDr. Ladislav Skokan, CSc.

6 dekad, 6 příběhů

Téměř šedesátiletá činnost ústecké katedry geografie byla ovlivněna osobnostmi, které přímo či nepřímo ovlivňovaly její odborné zaměření, zaštiťovaly personální obsazení, či výrazně přispívaly k myšlenkovému směru pracoviště. Chceme-li takový historický pohled pojmout výběrově, tedy s omezením počtu osobností, musí být jejich volba nutně subjektivní a ne všichni se s ní mohou ztotožňovat. Následující texty - příběhy proto nelze chápat jako biografické kompendium všech významných osobností, a je tedy třeba jisté čtenářovy shovívavosti při hodnocení vhodnosti či

nevhodnosti výběru následujících osob. Autoři se drželi především následujících kritérií. Prvně, vybráni byli pracovníci s rozdílným odborným zaměřením, kteří se o rozvoj pracoviště zasloužili přímo i nepřímo (např. rozvojem univerzity). Druhým kritériem byla volba vedoucích katedry geografie od 90. let 20. století dále. Z dalších, zde neuvedených pracovníků, kteří velkým dílem přispěli k současné tváři katedry, lze jmenovat prof. Václava Němečka, doc. Bohuslava Štěpána, doc. Jana Charváta, doc. Karla Kunce, aj.

JOURA, Leopold, * 3. 7. 1907, † 13. 12. 1962, geograf, albanista

Pocházel z Třebíčska. Vystudoval na pražské univerzitě, disertaci o absolutní depresi v Africe obhájil 1932 (opONENTI V. Švambera, B. Šalamon); během studií získal aprobaci i pro dějepis, češtinu a těsnopis. 1935 absolvoval delší pobyt v Bulharsku. Učil zejména na obchodních akademiích, což ho nasměrovalo k problematice geografie průmyslu a také cestovního ruchu, jímž se zabýval jako jeden z prvních českých geografů. Od roku 1945 přednášel na Vysoké škole obchodní, 1949 absolvoval delší pobyt na vysokých školách ve Skandinávii (zejm. v Oslu) a ve Švýcarsku. Na Univerzitě Karlově přednášel až od 1951, nikoli ovšem geografii, ale albánštinu a albánské dějiny. Od března 1954 působil jako docent na katedře společenských věd Vyšší pedagogické školy v Ústí nad Labem, kde založil dosud trvající tradici výuky zeměpisu. Později působil na Univerzitě Palackého v Olomouci (1961-62) a od 1962 na Univerzitě 17. listopadu v Praze, ale záhy po přechodu na ní zemřel. Zabýval se především Albánií (mj. revize albánských názvů na mapách K. Kuchaře), působil jako činitel Společnosti česko-albánského přátelství a z albánštiny dokonce překládal (např. S. Musaraj, S albánskými partyzány, Bojový deník 1. úderné divise, 1951); jeho přepis z albánštiny se u nás používal jako oficiální, byť se od originální psané verze poněkud liší (např. xh = dž, tedy píšeme nikoli Hoxha, ale podle Joury správně Hodža). Četné články psal zejména pro časopisy Širým světem a Lidé a země. Editoval rovněž vzpomínky zakladatele českého těsnopisu Aloise Herouta (Ze vzpomínek Ph. Dr. Al. Herouta, 1940).

(Připravil a zpracoval J. Martínek)

ŠPŮR, Miroslav, * 4. 4. 1924, Trnava † 14. 12. 1983 Ústí nad Labem, geograf

Narodil se v Trnavě jako syn důstojníka Čs. armády. Žil v Nových Zámčích, v dětství sbíral poštovní známky z celého světa – projevil se u něho zájem o zeměpis a dějepis, byl talentovaným sportovcem. Za 2. světové války byl totálně nasazen. Válku prožil v Rakovníku a v Kroměříži. Vystudoval reálné gymnázium v Rakovníku a Kroměříži, kde v roce 1946 maturoval. Studia na filozofické fakultě Karlovy univerzity ukončil v roce 1950 státní zkouškou z dějpisu - zeměpisu. Po skončení studií byl umístěn do Bíliny, kde začal učit na Základní škole v Kostomlatech u Bíliny, potom na gymnáziu v Bílině a od roku 1954 působil jako odborný asistent na vysoké škole v Ústí nad Labem, kde patřil k prvním učitelům, pomáhajícím se zakládáním vysokoškolského studia v Ústí n. L. a od roku 1959 byl vedoucím katedry zeměpisu. V únoru 1973 získal akademický titul RNDr. a dosáhl vědecké hodnosti kandidát geografických věd. Členem KSČ byl od roku 1954, v roce 1970 mu bylo členství zrušeno a zároveň byl odvolán z vedení katedry zeměpisu (1959-1970), neboť hlasoval proti vyloučení kolegy Vladimíra Majera z politických důvodů z Pedagogické fakulty.

(Připravil a zpracoval Jaroslav ŠpŮr)

SUCHEVIČ, Sáva, * 27. 11. 1920 Třebovle, † 22. 2. 2007 Ústí nad Labem, geograf, historik

Vynikající odborník na úseku památkové péče a regionální historie se zapsal do povědomí odborné a široké veřejnosti záchranou některých objektů na území bývalého Severočeského kraje. Náleží mu zásluha při objevení základu kláštera v Teplicích a při unikátním stěhování děkanského kostela v Mostě. Rozsáhlá je jeho publikační činnost, opřena o jeho encyklopedické znalosti kulturních památek a historie SZ Čech. Zasloužil se i o zkoumání problematiky zaniklých sídel. Neskutečná byla jeho vitalita, která mu umožňovala obdivuhodné pracovní nasazení i ve vysokém věku. Ještě v 86 letech přednášel na Přírodovědecké fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Ústí n. L. a získával si svým přístupem srdce i u nejmladší generace. Narodil se v roce 1920 v Kouřimi. Později se odstěhoval do Ústí n. L. a zůstal tomuto městu věrný navždy. Navštěvoval zde shodou okolností gymnázium v objektu současné Přírodovědecké, Pedagogické a Filosofické fakulty, kde o 50 letů později působil jako pedagog. Studoval v Praze, kde se zapojil do protifašistického odboje („Pěst“), spolupracoval a osobně se znal s celou řadou českých intelektuálů a herců (např. s Vladimírem Rážem, Svatoplukem Benešem, Voskovcem a Werichem, Annou Mandlovou či Hanou Vítovou). Další jeho kroky jsou již spojeny se severními Čechami. Působil v muzeu v Teplicích a později se stal ředitelem Krajské památkové péče a ochrany přírody v Ústí n. L. Byl zakladatelem Občanského fóra v Ústí n. L. a patří mu i nezastupitelná role při vzniku Fakulty životního prostředí a Univerzity třetího věku. Pracoval ve Výzkumném ústavu výstavby a architektury a působil jako externista Katedry geografie Přírodovědecké fakulty v Ústí n. L. Svým širokým rozhledem a hlubokými znalostmi z oblasti kulturní geografie, památek Ústeckého kraje dokázal i v pokročilém věku zaujmout další generace mladých geografů, kterým přednášel až do roku 2007.

*Sáva Suchevič (druhý zprava) na společné fotografii z rekreačního střediska Bukovina
(Připravil a zpracoval J. Anděl)*

KRÁL, Václav, * 17. 10. 1924 Roudnice nad Labem, † 11. 7. 2005 Praha, geograf, geomorfolog

Syn učitele. K. vystudoval akademické gymnázium v Praze (maturita 1943, poté byl totálně nasazen) a geografii na Přírodovědecké fakultě UK (PhDr. 1949), na které už zůstal jako asistent. 1965 získal titul CSc., 1967 se habilitoval, 1979 byl jmenován profesorem. 1972-86 vedl katedru kartografie a fyzické geografie PŘF UK. Metodicky jej značně ovlivnil odborný pobyt v Bonnu (mj. u C. Trolla) na konci 60. let. Dlouhá léta se aktivně účastnil práce České geografické společnosti, jejímž byl v letech 1984-90 předsedou, byl též vedoucím redaktorem jejího Sborníku (1975-89) a AUC-Geographica (1974-89). Svou činnost na UK v Praze ukončil 1994, ale dále přednášel a účastnil se akademického života jako člen Pedagogické fakulty UJEP v Ústí nad Labem, a to prakticky až do své smrti. Pohřben je v Praze-Petrovicích. Pod vlivem J. Kanského se věnoval studiu krasových jevů (Kras a jeskyně východních Sudet, 1958; mapoval mj. jeskyně Na Pomezí u Jeseníku, ale také uměle vyrubané podzemní prostory v Praze-Libni a na Proseku), později se přiklonil k regionální geografii, zejména severních a severozápadních Čech. Napsal řadu studií o Českém středohoří, v němž objevil nové tvary reliéfu, a o Krušných horách (dokázal, že s největší pravděpodobností nebyly v ledových dobách pokryty vlastním ledovcem). Podílel se rovněž na zpracování učebnic Zeměpis Československa (1960) a Zeměpis zahraničních zemí (1964-68, s V. Häuflerem a D. Chrobokovou). Celoživotní práce v oboru geografie Evropy (speciálně se zaměřil mj. na fyzicko-geografické členění Řecka) pak završil zpracováním vynikající monografie Fyzická geografie Evropy (1999). Kromě geomorfologie se zabýval i některými dalšími geografickými obory, např. hydrologií (výzkum tatranských jezer v 50. letech 20. stol.) a onomastikou – celých 26 let (1974-2000) stál v čele Názvoslovné komise ČÚZK.

(Připravil a zpracoval J. Martínek)

SKOKAN, Ladislav, * 4. 7. 1933 Moravské Budějovice, geograf

Narodil se 4. července 1933 v Moravských Budějovicích (okres Třebíč). Dokončil tam čtyřtřídní obecnou školu a osmileté gymnázium (maturita 1951). Po druhém semestru Hospodářské fakulty Vysoké školy politických a hospodářských věd v Praze byl poslán (1952) Ministerstvem školství ČSR na studium do bývalého SSSR. V prvním ročníku studoval na Geografické fakultě univerzity v Kazani, ve druhém v Saratově, od třetího ročníku v Moskvě. Absolvoval (1957) Geografickou fakultu Lomonosovovy univerzity (obor ekonomická geografie) u bohemoslovakisty profesora Isaaka Moisejeviče Majergojze.

V letech 1957-90 pracoval na Vysoké škole ekonomické v Praze: jako asistent profesora Miroslava Blažka (1957-60), odborný asistent (1960-74) a docent (od 1974) – na katedře hospodářské geografie (1957-64 a 1968-86; 1968-86 vedoucí katedry), na katedře ekonomiky oblastí (1964-68) a na katedře světové ekonomiky (1986-90; vedoucí sekce ekonomické geografie). V roce 1990 byl přijat na základě konkurzu na katedru geografie Pedagogické fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem (1991-99 vedoucí katedry). Osm let (1991-99) byl aktivním zahraničním členem vědecké rady Geografické fakulty Ruské veřejné (svobodné) univerzity v Moskvě (Российский открытый университет; od 1996: Университет Российской академии образования) při Geografickém ústavu Ruské akademie věd (Институт географии Российской академии наук).

Absolvoval externí aspiranturu a obhájil kandidátskou práci na Vysoké škole ekonomické (obor: teorie řízení a plánování, téma: »Hodnocení přírodních podmínek územní dělby práce«, 1972); habilitoval se na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy (téma: »Ekonomická geografie SSSR«, 1973) a byl jmenován docentem pro obor ekonomická geografie (1974). Složil rigorózní zkoušky z oboru ekonomická a regionální geografie a získal titul RNDr. na Univerzitě Karlově (1984).

Má poměrně rozsáhlou publikační činnost (téměř 1 000 AA). Je autorem a spoluautorem celé řady skript, vysokoškolských i středoškolských učebnic. Pracoval v redakční radě vědeckopopulárního geografického měsíčníku Lidé a země (1959-91); devatenáct let (1972-90) byl vedoucím redaktorem časopisu (v nakladatelství Academia).

Zastával funkci předsedy odborné předmětové komise Ministerstva školství ČSR pro vyučování zeměpisu na základních školách (1976-90). Byl členem ústředního výboru Československé geografické společnosti (1972-78; 1975-78 – místopředsedou), členem ústřední revizní komise ČSGS (1978-90).

(Připravil a zpracoval L. Skokan a T. Oršulák)

ANDĚL, Jiří, *30.1. 1950 Ústí nad Labem, geograf

V roce 1975 vystudoval Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, kde později získal titul RNDr. (1979) a CSc. (1987), v roce 1999 se habilitoval. Nejprve působil ve výzkumných ústavech - Ústavu pro filosofii a sociologii Československé akademie věd v Praze (1977-79) a Výzkumném ústavu výstavby a architektury Praha, pracoviště životního prostředí v Ústí n. L. (1980-93). Od roku 1993 přednáší na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, na Pedagogické a od 2005 na Přírodovědecké fakultě regionální a kulturní geografii.

Od roku 1999 je vedoucím katedry geografie. Pod jeho vedením se katedra transformovala z původně převážně didaktického zaměření na pracoviště zabývající se aplikovaným výzkumem vývoje krajiny a společnosti. Tím umožnil přechod katedry z Pedagogické fakulty nejdříve na Ústav přírodních věd a následně na Přírodovědeckou fakultu.

Je členem Akreditační komise - pracovní skupiny pro geografii, habilitační komise Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, oborové rady doktorského studia Regionální a politické geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, člen komise pro státní závěrečné zkoušky Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Západočeské univerzity v Plzni a Pedagogické fakulty Technické univerzity v Liberci. Je členem České geografické společnosti, Demografické společnosti Akademie věd ČR a Geophilatelie. Svou výzkumnou a vědeckou práci zaměřuje na sociogeografii, geodemografii, geografii životního prostředí a metodologii geografie. Orientuje se především na regionální problematiku severních a severozápadních Čech, euroregionu Elbe/Labe a na problematiku životního prostředí studovanou jak z hlediska metodologického, tak i z hlediska regionálních aplikací.

Pro širokou veřejnost spolu s Romanem Marešem napsal řadu ucelených encyklopedických přehledů pokrývajících všechny státy světa. Studentům středních a základních škol věnoval několik učebnic zeměpisu. V rámci svých vysokoškolských aktivit publikoval řadu skript a vědeckých monografií. Vědecká a vzdělávací činnost

byla oceněna zařazením jeho biografie do encyklopedie „Who is...?“ a cenou rektora UJEP v roce 2004.

Při studijních cestách navštívil Itálii, Island, Skotsko, USA, Aljašku, Austrálii, Nový Zéland, Čínu a Nepál. K jeho zájmům patří plavání, turistika (rozhledny), geofilatelie a literatura faktu.

(Připravil a zpracoval J. Anděl, T. Oršulák)

▀ Vybavení

Katedra geografie se stejně jako další příbuzná oborová pracoviště intenzivně věnuje rozvoji vědeckého poznávání klíčového objektu, kterým je pro geografy krajinná sféra. Neměli bychom však zapomenout také na výzkum v oblasti didaktiky

Učebny

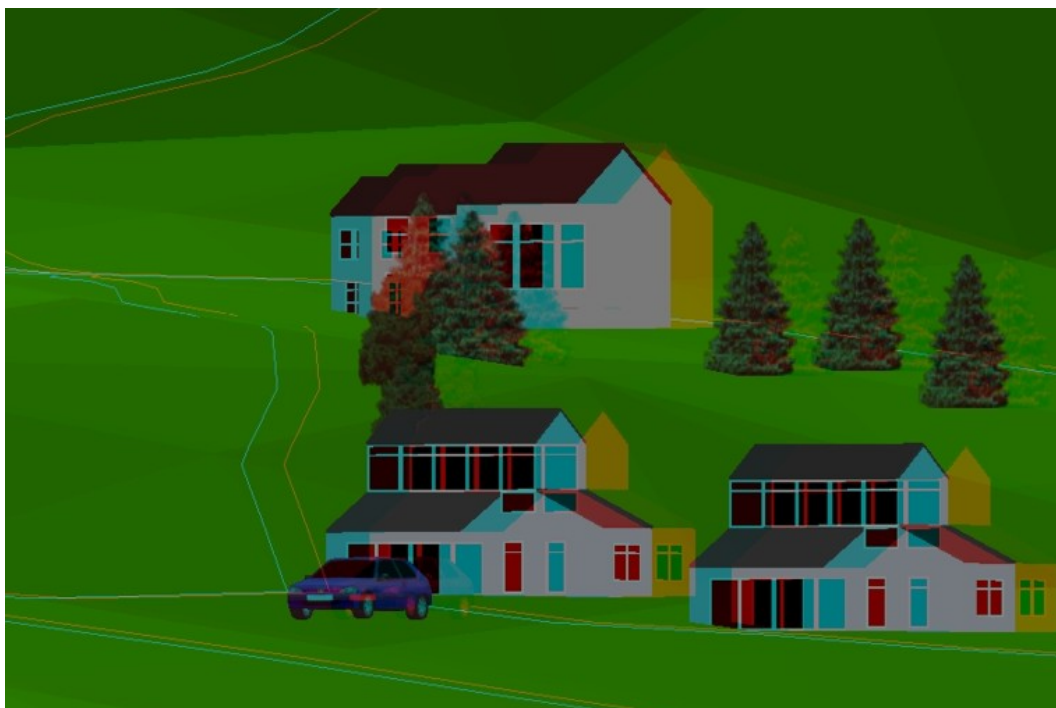
Katedra geografie je umístěna v nově zrekonstruované historické budově České mládeže 8 v posledním patře. Kanceláře i část učeben jsou vybaveny klimatizací a jsou bezbariérové. Kanceláře jsou vybaveny počítači a dalším vybavením. Katedra přímo spravuje:

- přednáškovou učebnu;
- učebnu Geografických informačních systémů;
- učebnu Didaktiky geografie.

3D laboratoř

Katedra geografie se dlouhodobě věnuje problematice 3d modelování a tvorbě 3-rozměrných výstupů, jak v podobě hmotných modelů, tak prostorového vizuálního vjemu. První práce, která se uceleněji věnovala problematice modelů reliéfu, byla vydána v roce 1999 - Digitální modely reliéfu a jejich využití na příkladu Doupovské pahorkatiny. Modely reliéfu byly zpracované v programu Surfer a ve spolupráci s firmou Datasystem Teplice v programu Atlas DMT. V následujících letech bylo vydáno ve sbornících a předneseno na mezinárodních konferencích několik příspěvků na téma 3D modelování krajiny. V roce 2001 katedra zakoupila přední český software Atlas DMT 3.8, který byl primárně zaměřen na práci s 3-rozměrnými daty. Ve stejném roce se rozšířila i datová základna katedry o výšková data DMR 2(DVD) od tehdejšího Vojenského topografického ústavu v Dobrušce. V roce 2005 katedra zakoupila nadstavby ArcGIS – 3D Analyst, která je již profesionálním softwarem na světové úrovni umožňující 3D modelování. Posledním softwarovým přírůstkem je program Cinema 4D od firmy Maxon umožňující realistické modely krajiny.

V současnosti se směr výzkumu orientuje na 3D-modelování historické zástavby a jejího vývoje do současnosti.

3D vizualizace zástavby Perštejna (anaglyf)

EnviGeo Laboratoř

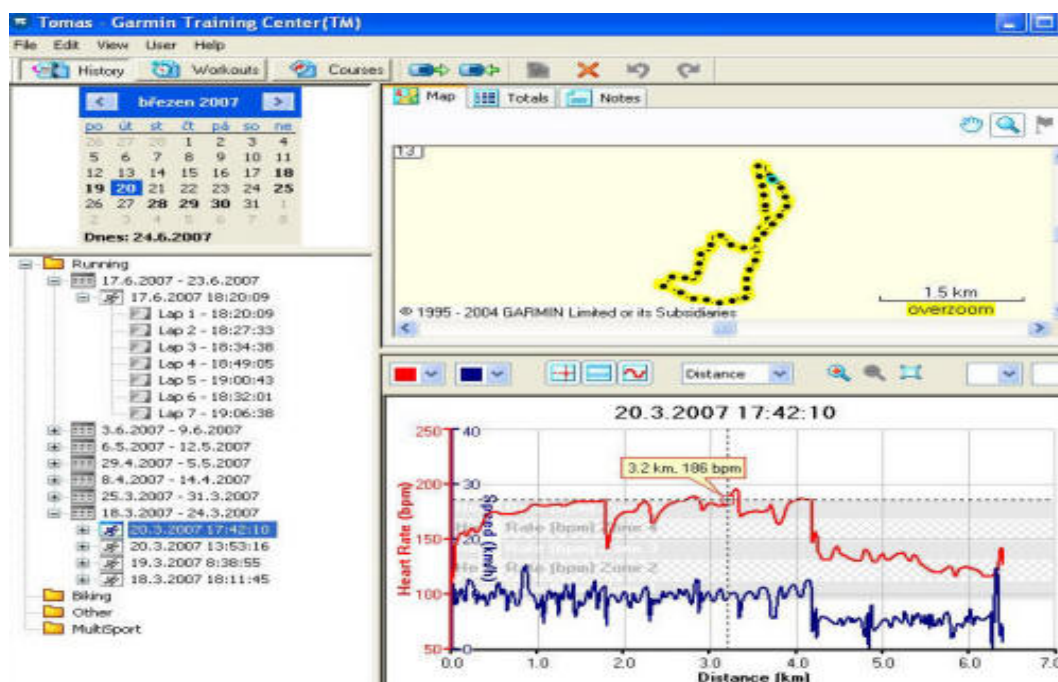
Od roku 2007 je na katedře geografie budována laboratoř environmentální geografie. Základní motivací k tomuto úsilí byla potřeba modernizovat přístrojové vybavení tak, aby splňovalo stupňující se nároky na získání přesných dat o různých objektech a procesech v krajině, a dále pak snaha nabídnout studentům geografie prostředky výzkumu, které jsou standardní v praxi. Prvním krokem při budování laboratoře bylo zakoupení přístrojového vybavení pro terénní výzkum. Pořízeny byly profesionální hlukoměry včetně kalibrátoru, ruční laserový dálkoměr pro měření při tvorbě plánků a náčrtů, a konečně tvrdoměrné kladívko pro relativní datování exponovaných povrchů. Laboratoř zároveň disponuje i dalším vybavením z dřívější doby, popř. soukromým vybavením pracovníků. Jedná se především o půdní (ražené) sondy, a stativ k práci na fotodokumentaci či uchycení laserového dálkoměru. V akademickém roce 2007/2008 byl dále zakoupen mikroskop s digitálním fotoaparátem pro analýzu odebraných vzorků z půdy, vody, dendrologických vzorků, aj. a dále dvě kompaktní meteostanice MINIKIN typ TH určené pro dlouhodobé distanční monitorování teplot a vlhkosti vzduchu. Cílovým stádiem je vytvoření faktického pracoviště (samostatné místnosti) se zmíněným vybavením pro získání, zpracování a interpretaci dat o krajině.

Volitelný kurz pro studenty geografie zaměřený na terénní výzkum

NavLab

Prvním přístrojem GPS na katedře geografie byl přijímač eTrex od firmy Garmin zakoupený v roce 2002. Rozšíření přístrojů o modernější a přesnější přijímače bylo provedeno v roce 2005 nákupem PDA + přijímač GPS od firmy Navilock. Díky těmto sadám se mohla výtazně zefektivnit práce při získávání dat v terénu a také při výuce v rámci volitelného kurzu GPS. V roce 2006 byl zakoupen software ArcPad od firmy ESRI. V rámci projektu ESF byla nabídka GPS přijímačů diverzifikována o speciální přijímač pro sportovní trénink Garmin Forerunner 305.

Záznam z přístroje Garmin Forerunner 305

V současnosti je laboratoř GPS navigace vybavena moderními přístroji určených pro použití při:

- terénním výzkumu,
- sportovním tréninku,
- turistice.

Meteo stanice

Meteorologická pozorování na někdejší Pedagogickém institutu, pozdější Pedagogické fakultě, byla prováděna již v šedesátých letech minulého století. Měření byla nepravidelná a sloužila k praktické výuce studentů. Organizátorem měření byl prof. Němeček, který na katedře vyučoval fyzickou geografii. V polovině osmdesátých let se měření věnoval dr. Farský, který vybudoval na pozemku školy stálou meteorologickou stanici. Byla vybavena klasicky podle předpisu ČHMU, ve druhé polovině osmdesátých let byla ještě doplněna měřením znečištění ovzduší. Bylo to měření jednak automatické (SO_2 , NO_x) a jednak manuální (prach, fluor, NH_3). Začátkem devadesátých let se na činnost nedostávalo finančních prostředků a tato stanice přestala existovat, zůstalo pouze měření základních meteorologických prvků. Údaje byly pravidelně zveřejňovány na světelné tabuli ve vestibulu fakulty, kam často přicházela i neakademická veřejnost, aby se podívala na aktuální stav. Při stěhování v době rekonstrukce budovy došlo k poškození archivu, zůstala pouze řada měření srážek od roku 1986. V roce 2004 přidělil rektorát univerzity spolu s grantem FRVŠ peníze na vybudování nové, automatické stanice pro Ústav přírodních věd, pozdější Přírodovědeckou fakultu (2005).

Meteorologická stanice v areálu Přírodovědecké fakulty

Měření začala v roce 2005 ve zkušebním provozu na střeše nové budovy. V roce 2007 byly nainstalovány v pozemní stanici automatické přístroje, které provozuje

sousední Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická v Resslově ulici. Jejich údaje lze najít na adrese <http://meteo.resslovaci.net>. Později budou zveřejňovány i další údaje na web. Ve stanici byly měřeny i údaje o teplotách půdy (1, 5, 10, 20, 30, 50 a 100cm).

Knihovna

Od roku 2004 katedra geografie vytváří knižní fond základní geografické literatury, včetně renomovaných mezinárodních časopisů s online přístupem (The Professional Geographer - Impact Factor: 0.964, Annals of the Association of American Geographers - Impact Factor: 1.755). Knihovna je umístěna v učebně č. 413 a je otevřená v době provozu studovny GIS. Knižní fond knihovny zahrnuje prozatím zhruba 200 titulů, některé ve více exemplářích umožňujících jejich širší využití v seminářích. Fond knihovny obsahuje především odborné novější práce zahraniční provenience, ale také odborné publikace a učební texty české, atlasy, návody pro práci se softwarovým vybavením katedry, statistické ročenky a výroční zprávy, aj.

Katedra geografie dále disponuje geologickou sbírkou, DTP vybavením, či základním fondem velkoformátových nástěnných map, atp. V rámci výzkumných projektů bylo zakoupeno množství dat kompatibilních pro práci v geografických informačních systémech a dalších geoinformačních softwarových prostředích. Data jsou využívána především k řešení dílčích výzkumných úkolů, částečně pak též pro prezentaci a výuku v předmětech Geoinformatika a GIS.

Věda, výzkum, publikace

Katedra geografie se stejně jako další příbuzná oborová pracoviště intenzivně věnuje rozvoji vědeckého poznávání klíčového objektu, kterým je pro geografy krajinná sféra. Neměli bychom však zapomenout také na výzkum v oblasti didaktiky zeměpisu, který pomáhal připravovat učitele i žáky a uvědomovat si lépe pozici člověka v krajině.

Výzkum katedry byl z počátku orientován tradičním fyzickogeografickým a sociogeografickým tématům. O málo později se připojilo téma nové, přetrvávající do současnosti a jím je problematika životního prostředí a jeho změn, popř. environmentální geografický výzkum krajiny. Od 70. let řešili pracovníci katedry rozmanité úkoly zadávané především institucemi státní správy. V roce 1975 byl na základě objednávky ONV Chomutov zpracován kolektivem katedry fakultní úkol „*Vlastivěda Chomutovska*“. V rámci státního plánu základního výzkumu byl roce 1980 na katedře řešen dílčí úkol „*Ekonomické a ekologické hodnocení vlivu člověka ve spádové oblasti města Ústí nad Labem*“ pod vedením doc. Špůra. Doc. Anděl byl autorem ve své době unikátní metodiky „ekologické zátěže“, která vznikla na Výzkumném ústavu výstavby a architektury v Ústí nad Labem.

Didakticky orientovaný výzkum reprezentuje resortní výzkumný úkol „Příprava učitelů pro ekologické vzdělávání a výchovu“, jehož spoluřešitelem na katedře byl doc. Karel Kunc (závěrečná zpráva k úkolu byla vydána v roce 1990).

Mnohé z odborných prací členů katedry byly publikovány ve významných periodikách, či sbornících. Připomeňme články o geomorfologii Českého středohoří, které vyšly ve sborníku Československé společnosti zeměpisné v 70. letech

minulého století, příspěvky k demografické problematice a otázkám hodnocení stavu životního prostředí či monotematické číslo sborníku v roce 2002. Významnou platformou pro publikační činnost katedry byla zeměpisná řada Sborníku Pedagogické fakulty v Ústí nad Labem.

Od počátku 90. let minulého století do současnosti se pracovníci katedry podíleli jako řešitelé či spoluřešitelé na mnoha výzkumných projektech Města Ústí nad Labem, Fondu rozvoje vysokých škol, Grantové agentury České republiky, Phare CBC (přeshraniční spolupráce) či resortních grantových projektech. Katedra se také významně podílela na řešení Výzkumného záměru „Severozápadní Čechy na prahu třetího tisíciletí - regionálně orientovaný výzkum na PF UJEP v Ústí nad Labem“, v jehož rámci byl katedrou geografie řešen podzáměr „Geografické zhodnocení regionálního rozvoje severozápadních Čech“.

V současnosti jsou na katedře řešeny dva významné výzkumné projekty reprezentující současné zaměření pracoviště na environmentální a aplikovanou geografii. První projekt nese název „Metodika hodnocení sociálních a ekologických souvislostí ekonomické transformace: teorie a aplikace“ (MPSV 1J 008/04-DP1; řešitelem je Doc. Jiří Anděl) a „Utváření sociálních struktur na pozadí měnící se kulturní krajiny v období transformace“ (GAČR; řešitel Doc. Jiří Anděl).

Množství grantových projektů humánně geografického a sociologického zaměření bylo řešeno v rámci úvazku doc. Milana Jeřábka v Sociologickém ústavu Akademie věd ČR, či ve spolupráci s dalšími geografickými pracovišti v ČR a v zahraničí. Projekty byly zaměřeny především na přeshraniční problematiku a jejich výběr je uveden níže:

a) Projekty v rámci Sociologického ústavu AV ČR

Postavení pohraničí v regionálním rozvoji České republiky se zřetelem k zapojení ČR do evropských struktur, Grantová agentura ČR, 1999-2001 – č. 205/99/1142

Pracovně podmíněné migrace jako součást mezinárodního (přeshraničního) trhu práce Česka v kontextu evropské integrace, Grantová agentura ČR, 2002-2004 – č. 205/02/0321

b) Projekty v rámci Univerzity J. E. Purkyně

Euroregion Elbe-Labe – v číslech, grafech a mapách, Fond malých projektů Phare, 2000

Periferní oblasti Česka jako součást polarizace prostoru v souvislostech evropské integrace, 2003-2005, č. 403/03/1369 (řešitel Dr. V. Jančák, UK Praha)

Grenzüberschreitendes Management zur Sicherung und Ausprägung ausgewählter europäischer Flusslandschaften, Bayerisches Staatsministerium für Wirtschaft, Infrastruktur, Verkehr und Technologie, München, 2003-2006 (řešitel Prof. I. Roch, Institut für ökologische Raumentwicklung Dresden)

Entwicklungsprozesse und Entwicklungsprobleme im sächsisch-böhmischen Grenzraum, Interreg IIIA, 2004 (řešitel Prof. H. Kowalke, TU Dresden)

Atlas Euroregionu Elbe/Labe jako prostředek vzájemného přeshraničního poznávání, Phare CBC, 2005

Perspektivy spolupráce mezi podniky Ústeckého kraje a jihozápadního Saska / Kooperationsperspektiven südwestsächsischer und tschechischer Unternehmen, Interreg IIIA, 2005-2006 (partner Prof. H. Brezinski, TU Bergakademie Freiberg)

Biografická identita obyvatel euroregionu Nisa (2001-2002, řešitel prof. F. Zich)

Historické mezníky v příhraničních identitách - sebedefinice a vzájemné vnímání Čechů a Němců v přímém sousedství / Historische Mäler in den grenzüberschreitenden Identitäten – Selbstidentifizierung und gegenseitige Betrachtung Tschechen und Deutschen in der direkten Nachbarschaft, Volkswagen Stiftung (2003-2006, řešitel Dr. V. Houžvička)

Přeshraniční vlivy působící na místní společenství českého pohraničí, MPSV ČR (2005-2007, řešitel Prof. F. Zich)

Zkušenosti z využití antropogenně postižené krajiny ke strategii rozvoje venkova, MŽP ČR (2005-2007, řešitel Prof. J. Vráblíková)

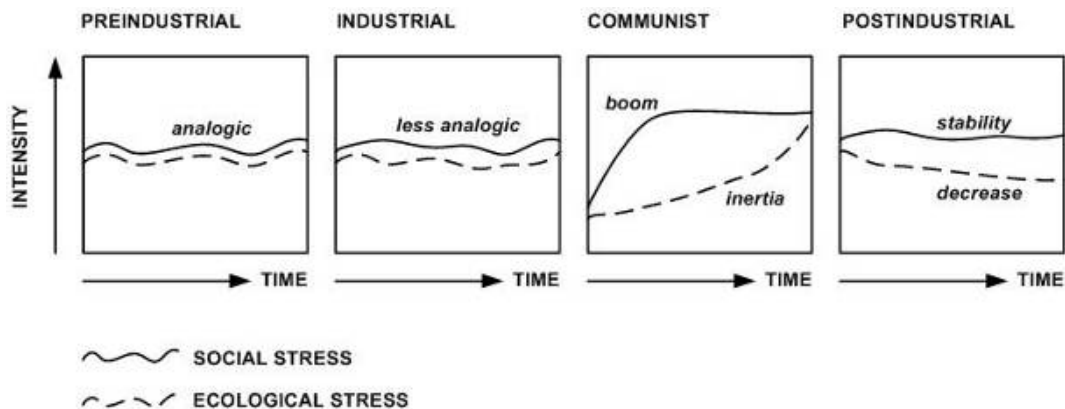
Do jisté míry specifickým okruhem činnosti pracovníků katedry je účast na univerzitních či fakultních rozvojových projektech Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR nebo Evropského sociálního fondu (Dílny pro učitele zeměpisu na ZŠ, Zkvalitnění vzdělávání a odborné přípravy studentů přírodovědných oborů na PŘF UJEP). Díky těmto projektům bylo v posledních letech možné připravit nové studijní programy vyhovující současným zájmům uchazečů a také rozšířit a zkvalitnit personální i technické zázemí pracoviště.

Geocaching v rámci „Dílny pro učitele zeměpisu“

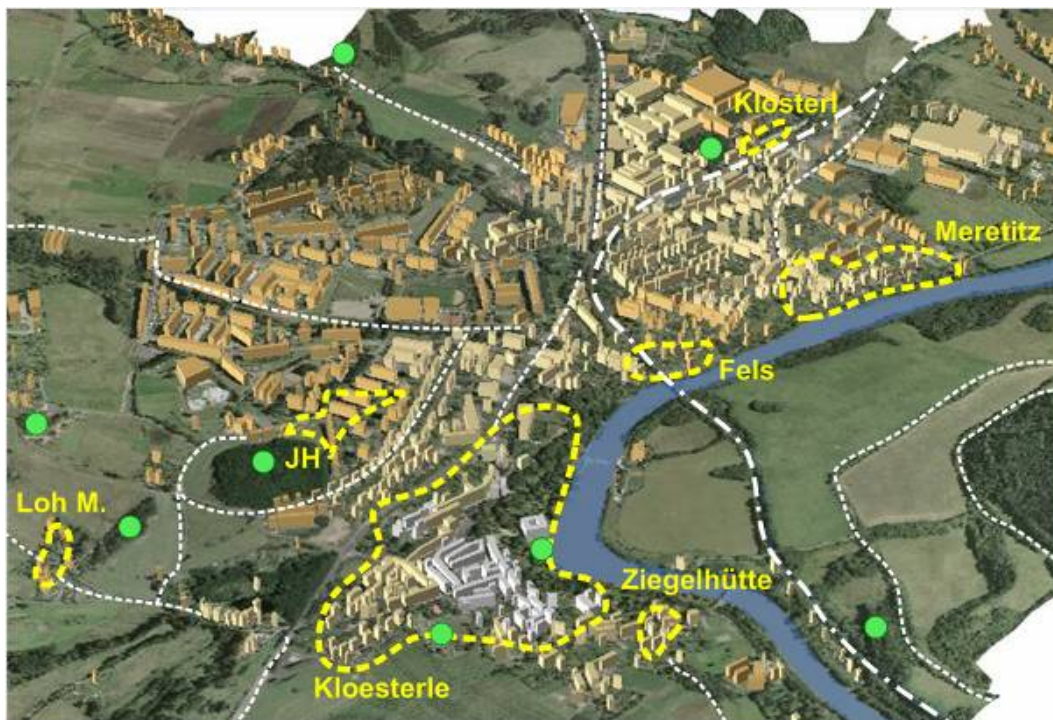
Současný výzkum na katedře je zaměřen na následující témata:

1. interakce přírodního a sociálního prostředí - hodnocení environmentálního stresu jako systému dílčích ekologických a sociálních stresů s důrazem na jejich vzájemné propojení, ovlivňování potenciálů a reprezentaci limitů;

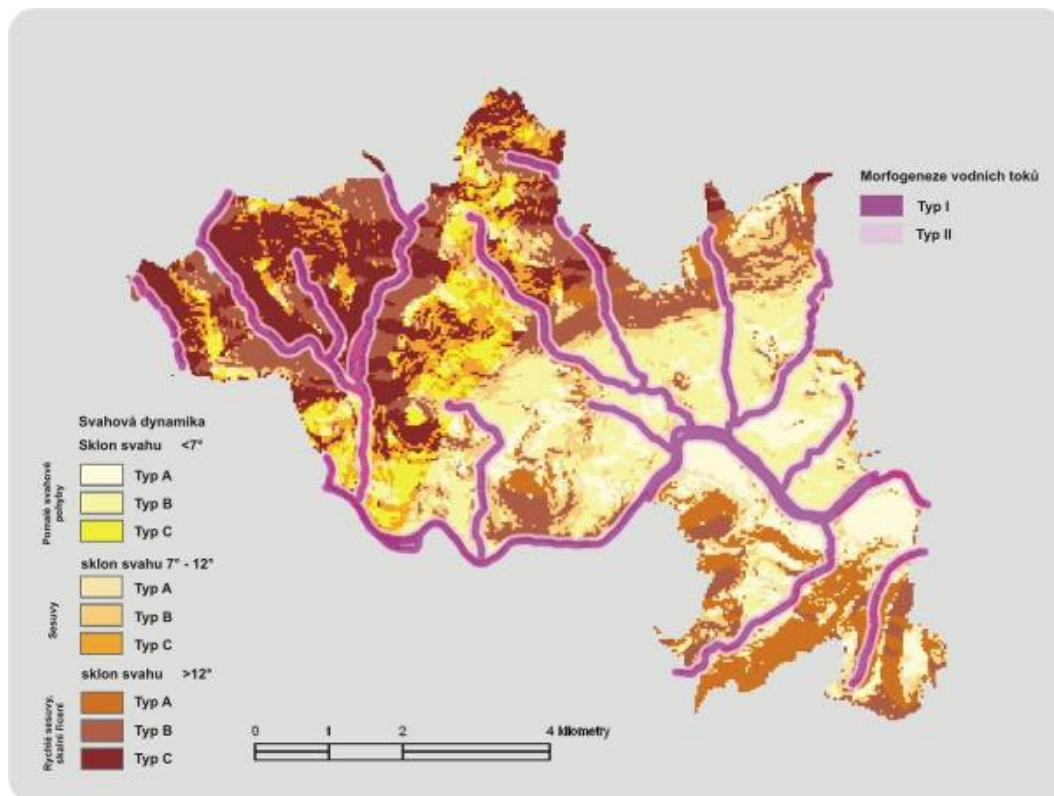
Proměny ekologického a sociálního stresu v různých obdobích sledovaných v rámci výzkumného projektu MPSV

2. vývoj a změny krajiny, udržitelné využití krajiny - výzkum v tomto okruhu je zaměřen na zpracování, analýzu a interpretaci historických mapových, statistických, fotografických a jiných dat a jejich využití pro tvorbu strategií optimalizovaného (udržitelného) využívání krajiny;

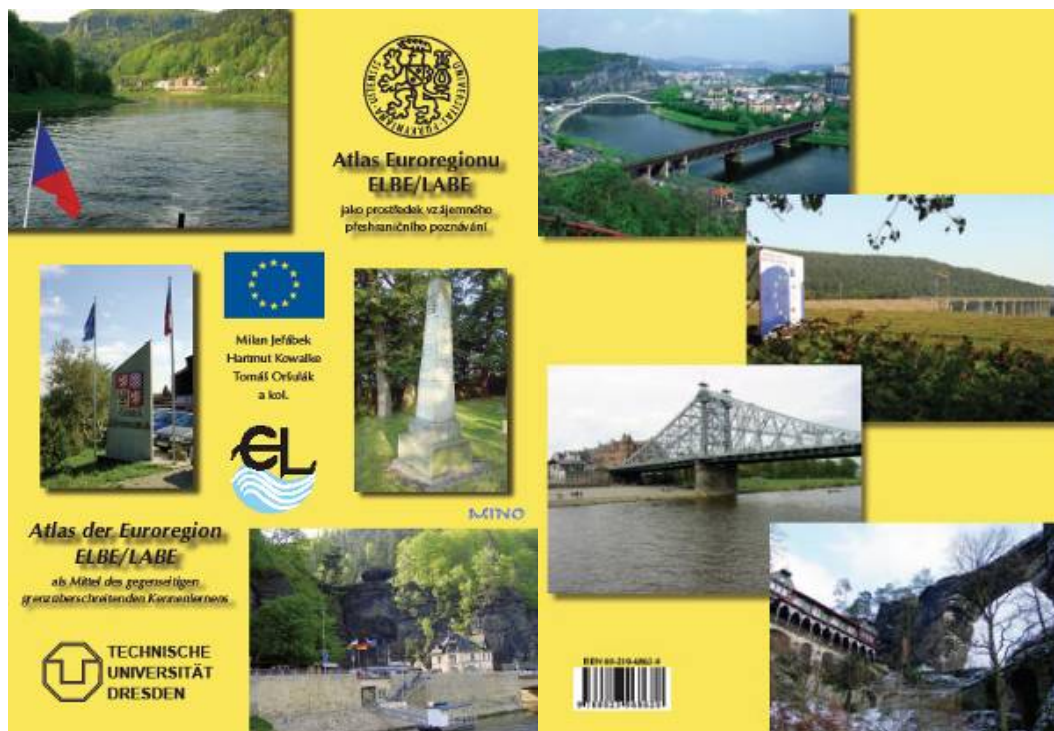
3D rekonstrukční geovizualizace městské krajiny Klášterce nad Ohří

3. krajinný potenciál a rizika - výzkum a modelování potenciálů pro rozvoj činností v krajině, hodnocení limitů antropogenních aktivit v krajině a využití těchto přístupů v krajinném plánování;

Zonace stupně geomorfologických rizik svahových deformací a eroze v Klášterci nad Ohří s využitím mapové algebry v GIS

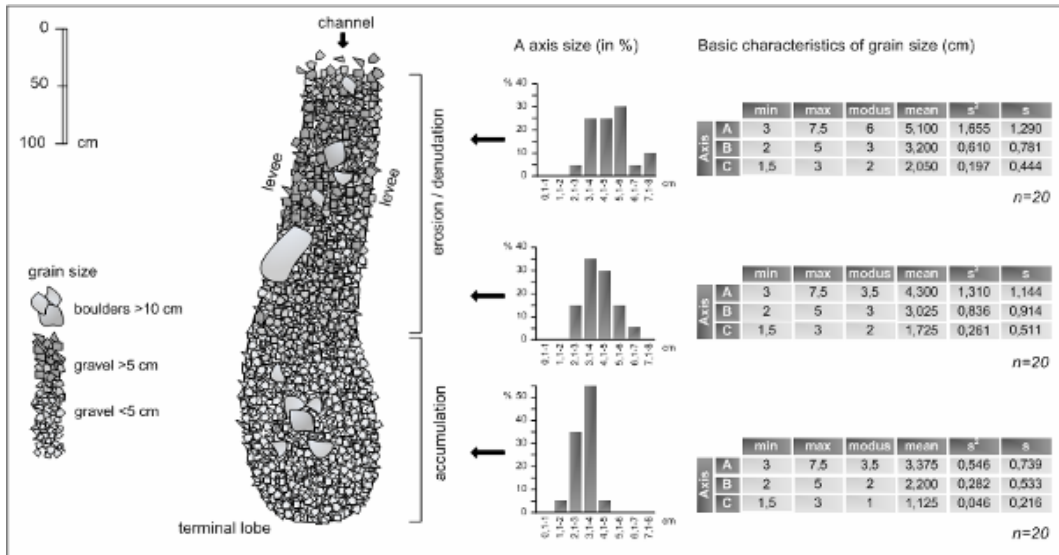
4. regionální a humánně geografický výzkum a studium přeshraniční problematiky v rozšiřující se Evropě.

Atlas Euroregionu ELBE/LABE jako výstup přeshraničního projektu Interreg III

5. 3D geovizualizace a modelování procesů a jevů v krajině sféře prostřednictvím moderních technologií;

6. výzkum procesů v přírodních složkách krajině sféry orientovaný na paleogeomorfologii a geomorfologii rizikových procesů, biogeomorfologické systémy, hydrometeorologické aplikace, analýzy krajiněekologických procesů v krajině;

Geomorfologické účinky fázových změn vody na kvartémních svahových pokryvech

Mikrobiogeomorfologická specifika ekotonových pásem suťové akumulace

Nutné je ovšem zdůraznit, že tato témata nestojí samostatně, ale v duchu tradic výzkumu katedry, pro níž je typický komplexní přístup k hodnocení krajiny, životního prostředí, regionů různého řádu, se tato témata vzájemně prolínají a přispívají tak k ucelenému geografickému poznávání. Toto prolínání lze s jistotou (potřebnou) mírou generalizace a schematičnosti vyjádřit následovně:

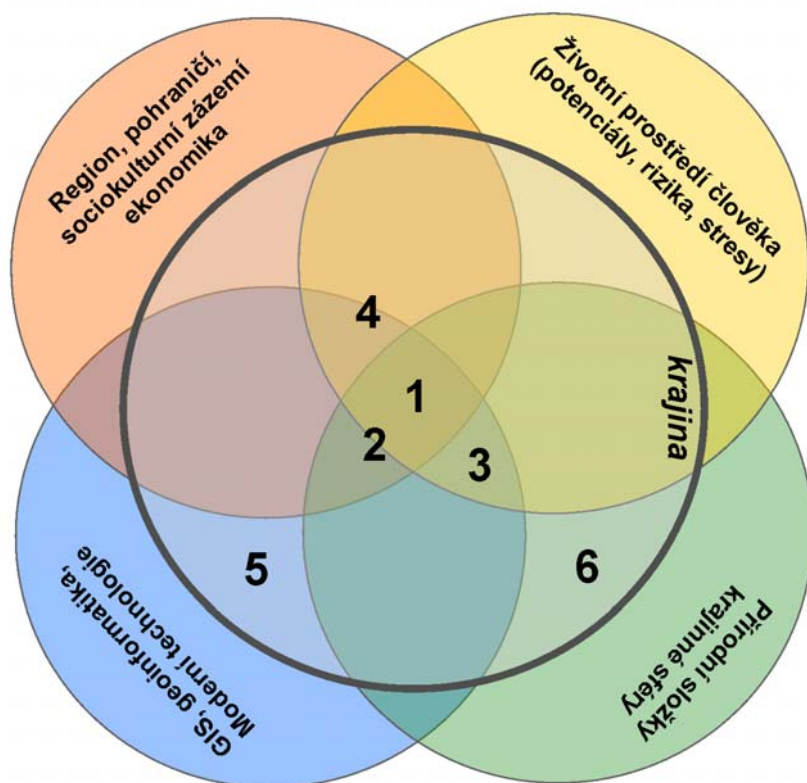

Schéma vědeckého zaměření katedry geografie: čísla ve schématu odkazují na výše zmíněné okruhy zaměření

Publikační činnost

Předchozím textu jsme zmínili některé publikační výstupy pracovníků katedry. Celkový přehled publikací je mnohem rozsáhlejší a zahrnuje texty od učebnic pro základní a střední školy až po vědecké monografie představující poslední výsledky výzkumu. Nejčetnější skupinou textů jsou v souladu se vzdělávacím posláním katedry vysokoškolská skripta. Přes dvě desítky skript tématicky odpovídají jednotlivým kurzům ve studijních programech, popř. korespondují se zaměřením katedry na regionální výzkum (např. skripta „Geografie Ústecka“, „Globální problémy“). Seznam vybraných učebnic pro základní a střední školy a vysokoškolských skript je uveden níže v seznamu:

a) Učebnice pro základní a střední školy

ANDĚL, J. a kol.: Zeměpis 8 – učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia. Nakladatelství Fraus, Plzeň 2006, 128 s., ISBN 80-7238-486-4

PEŠTOVÁ, J.; ANDĚL, J.; JEŘÁBEK, M.: Zeměpis 8 - pracovní sešit k učebnici zeměpisu. Nakladatelství Fraus, Plzeň 2006, 64 s., ISBN 80-7238-486-4

PEŠTOVÁ, J.; JEŘÁBEK, M.; ANDĚL, J.: Zeměpis 8 – příručka učitele. Nakladatelství Fraus. Plzeň 2007, 147 s. ISBN 978-80-7238-488-4.

MATĚJČEK, T.: Ekologická a environmentální výchova. Nakladatelství ČGS Praha 2007, 50 s. ISBN 978-80-86034-72-0.

MATĚJČEK, T. a kol: Malý geografický a ekologický slovník. Nakladatelství ČGS Praha 2007, 132 s. ISBN 978-80-86034-68-3.

SKOKAN, L.; BURSA, M.; PEŠTOVÁ, J.: Geografické tabulky. Scientia Praha 2004, 163 s. ISBN 80-7183-307-X

b) Vysokoškolská skripta

ANDĚL, J.; SKOKAN, L.: Střední Evropa a Evropská unie, transformační ekonomiky východní Evropy (geografický přehled). PF UJEP v Ústí nad Labem 2003

ANDĚL, J.; BRZÓSKA, M.; PEŠTOVÁ, J.: Geografie zeměpisných objevů – průvodce studiem. PF UJEP v Ústí nad Labem 2004

ANDĚL, J.; Geografie Ústecka. PF UJEP v Ústí nad Labem 2002

ANDĚL, J.: Geografie Ústeckého kraje. PF UJEP v Ústí nad Labem 2000

BURSA, M.: Stručný socioekonomický přehled krajů Česka. PŘF UJEP v Ústí nad Labem 2005

BURSA, M.: Geografie průmyslu Česka. Potravinářský průmysl. PŘF UJEP v Ústí nad Labem 2007

FARSKÝ, I.: Obecná fyzická geografie – Klimatologie pro studenty PF. UJEP v Ústí nad Labem 2004

FARSKÝ, I.: Obecná fyzická geografie – Hydrogeografie. UJEP v Ústí nad Labem 2005

SKOKAN, L.: Úvod do teorie geografie I. Skripta, PF UJEP, Ústí n.L. 1998

SKOKAN, L.: Reálie Ruska. PF UJEP v Ústí nad Labem 2004

SKOKAN, L.: Rusko – geografický přehled. UJEP v Ústí nad Labem 2005

SKOKAN, L.: Historickogeografický úvod do regionální geografie. PŘF UJEP v Ústí nad Labem 2005

SKOKAN, L.: Asie – sociogeografický přehled. PŘF UJEP v Ústí nad Labem 2006

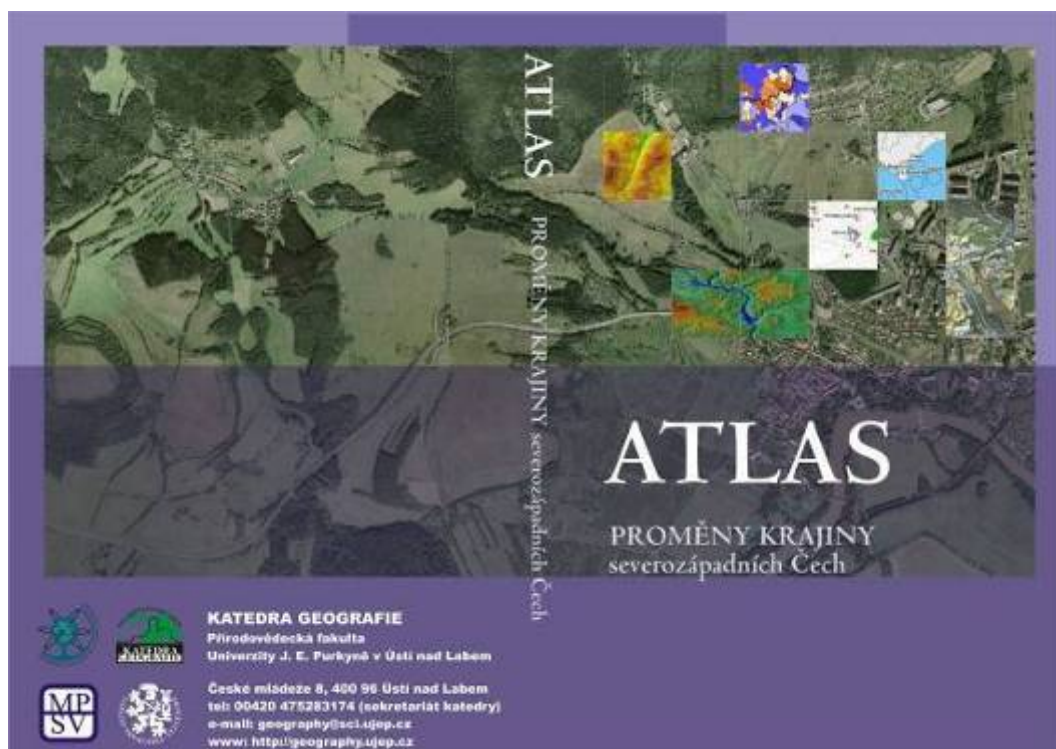
SKOKAN, L.: Afrika – sociogeografický přehled. PŘF UJEP v Ústí nad Labem 2007

Nejvýznamnější ucelené výsledky výzkumu na katedře pak vychází ve formě klasických publikací či geografické řady série Acta Universitatis Purkynianae. Příkladem je práce z posledních let - „Východní Krušnohoří - Geografické hodnocení periferní oblasti“ (2004), na níž se podíleli téměř všichni členové pracoviště, či „Vývoj sídelní struktury a obyvatelstva pohraničních okresů Ústeckého kraje“ (2004).

Geografie města Ústí nad Labem připravená kolektivem katedry geografie

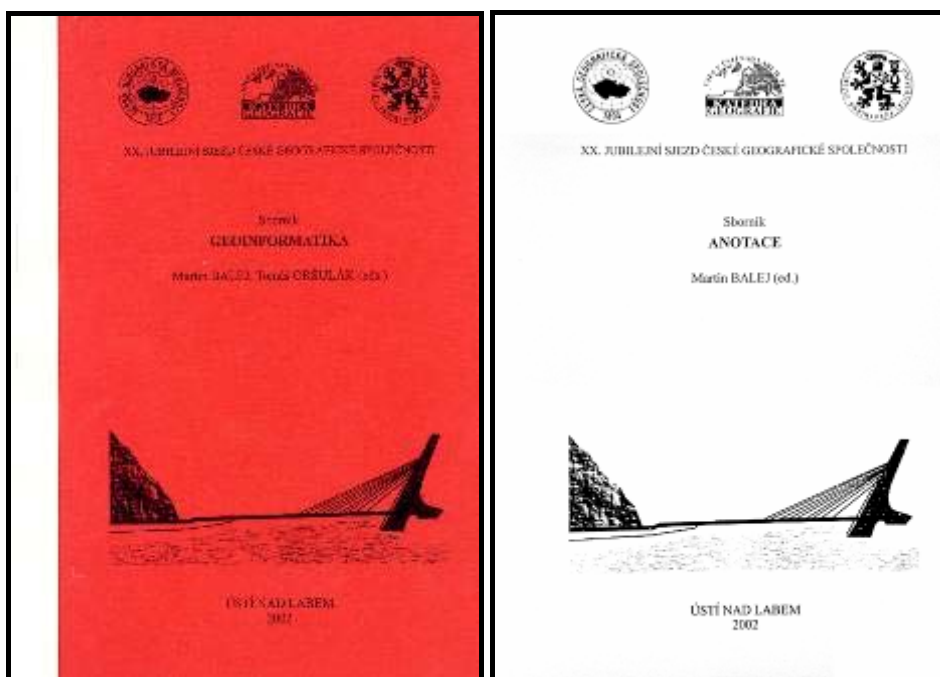
Tvorba map provázela katedru geografie po celou dobu jejího trvání a na jejich tvorbě se podíleli všichni členové katedry. První ucelenější mapové dílo v podobě atlasu bylo vydáno v roce 2000 pod názvem Euroregion Elbe/Labe - v číslech, grafech a mapách. Další dílo následovalo o 3 roky později v podobě internetového atlasu města Ústí nad Labem, který najdete na <http://atlas.geograf.cz/>. Atlas města v digitální podobě byl jedním z prvních v ČR. V roce 2006 se kolektiv katedry rozhodl vytvořit Atlas Euroregionu Elbe/Labe, který byl vydán ve dvou verzích tištěné a digitální na <http://eel.geograf.cz/>. Atlas je ve svém rozsahem a zpracováním nejvýznamnějším mapovým dílem euroregionů v ČR.

Návrh obálky připravovaného Atlasu Geoscape - Proměny krajiny Severozápadních Čech

Nejnovějším přírůstkem do rodiny atlasové tvorby katedry geografie je připravovaný Atlas Geoscape - Proměny krajiny Severozápadních Čech, který bude vydán v průběhu roku 2008.

V posledních letech je katedra geografie pořadatelem či spolupořadatelem významných odborných konferencí věnujících se rozmanitým tématům regionálního i národního výzkumu. V této souvislosti nelze opomenout organizaci sjezdu České geografické společnosti v roce 2002, jehož výsledky byly publikovány v sérii tématicky zaměřených sborníků věnovaných okruhům a) Proměny krajiny a udržitelný rozvoj, b) Geoinformatika, c) Současné sociogeografické procesy, d) Regionální rozvoj/regionalizace, e) Pohraniční, přeshraniční problematika a regionální rozvoj, f) Vzdělávání zeměpisem.

Sborník Geoinformatiky a Anotací příspěvků z XX. jubilejního sjezdu české geografické společnosti v Ústí nad Labem

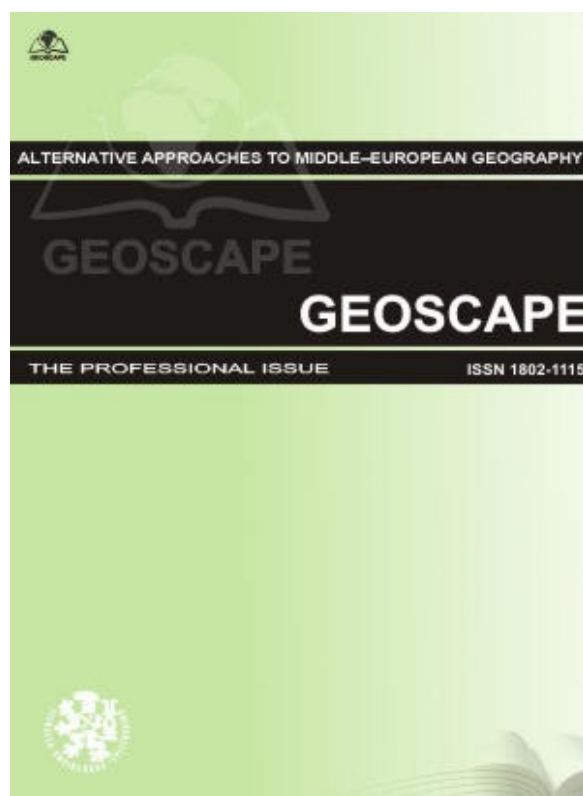
Další konference byly věnovány například regionálnímu výzkumu Severozápadních Čech na poli historie, politologie a sociologie, fyzické geografie a životního prostředí. Kromě pořadatelství konferencí jsou sami členové katedry účastníky četných tuzemských i mezinárodních konferencí, kolokvií a workshopů. Příspěvky z těchto akcí byly publikovány v různých sbornících jako soubory abstrakt či kompletních příspěvků. V rámci mezinárodních konferencí se v posledních letech jednalo například o konference IGU v Británii, Austrálii, Číně, Spojených státech amerických či další odborné konference v Nitře, Lipsku, aj.

V souvislosti s řešením výzkumného projektu MPSV (Hodnocení sociálních a ekologických souvislostí ekonomické transformace: teorie a aplikace) byly publikovány monografie věnované úvodním informacím o projektu v anglickém jazyce a vstupním teoretickým úvahám (česky). Druhou publikací lze v mnoha ohledech považovat za zásadní pro pochopení komplexnosti geografického výzkumu a rozmanitosti přístupů ke studiu krajinné sféry.

Dosavadní monografie publikované v rámci projektu MPSV

Samostatnou publikační platformou je pak online geografické periodikum GeoScape, které je vydáváno katedrou geografie ve dvou variantách. První z nich, Professional Issue, poskytuje prostor pro středoevropské odborníky univerzitních i dalších vědecko-výzkumných pracovišť, resp. odborníků z praxe. Druhá varianta, Underground Issue, je zaměřena na pregraduální a postgraduální studenty. Svým zaměřením, zahrnujícím právě i pregraduální studenty, reprezentuje periodikum zřejmě jediný pravidelně vydávaný časopis tohoto typu. Příspěvky jsou vydávány v anglickém a nově i německém jazyce a jsou rozděleny do tří sekcí. První sekce je věnována hlavním článkům, druhá sekce diskusním příspěvkům a třetí sekce komentáři vybraných událostí nebo recenzím publikací. Periodikum vychází prozatím jedenkrát za rok, v budoucnu ovšem očekáváme zvýšení periodicity a případně i možnost vydávání publikace v tištěné podobě.

Obálka online geografického periodika GeoScape vydávaného katedrou geografie PřF UJEP

Spolupráce

Snad ani polovinou možného úspěchu se nemůže těšit pracoviště, které se uzavírá před světem a nerozvíjí spolupráci s dalšími institucemi. Právě četné impulsy od oborově různě zaměřených specialistů, ale i různorodost vzhledem k pozici na cestě od výzkumu k praxi rozhodovací sféry jsou tou nejlepší inspirací k tvůrčí činnosti. Tím spíše pak v geografii, která aspiruje na aplikovanou vědu řešící témata od lokální po globální úroveň.

Katedra geografie na univerzitě z počátku spolupracovala (ovlivňována politickou situací dané doby) především s regionálními, resp. národními institucemi státní správy, či dalšími geografickými vysokoškolskými pracovišti. Teprve postupně se spolupráce rozšiřovala směrem k oborově jiným a geograficky vzdálenějším pracovištím. V současnosti je pak v rámci institucionální spolupráce UJEP či participace na grantových projektech vytvořena poměrně rozsáhlá síť spolupracovníků či celých spolupracujících institucí. Jmenujme například Technickou Univerzitu v Drážďanech, Laboratoř geoinformatiky Fakulty životního prostředí UJEP, Geologický ústav Akademie věd, Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy.

V posledních letech došlo také k dalšímu rozvoji zahraničních vztahů v rámci výzkumných projektů (pracovní cesty Doc. Jiřího Anděla a Mgr. Martina Baleje do Spojených států a na Nový Zéland), v rámci pracovních a studijních výměnných pobytů (pracovní cesty Dr. Ivana Farského na katedru fyzické geografie Geografické fakulty Petrohradské státní univerzity a na Přírodovědeckou fakultu Vilniuské pedagogické univerzity) či v rámci práce redakční rady periodika GeoScape (Univerzita Konštantína Filozofa v Nitře, aj.).

Seznam partnerů:

- Spolupráce se Sociologickým ústavem AV ČR
- Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze
- Katedra geografie PF Západočeské univerzity v Plzni
- Institut für Geographie Technische Universität Dresden, Technische Universität + Sächsisch-Tschechisches Hochschulkolleg Chemnitz, Centrum für Internationalen Wirtschaftsbeziehungen Universität Leipzig, Spolková republika Německo
- Universität Bielefeld, Fakultät für Soziologie, Entwicklungssoziologie und Sozialgeographie
- Katedra geografie Přírodovědecké fakulty Vilniuské pedagogické univerzity, Vilnius, Litva
- Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Polsko
- Fakulta regionálního plánování a turistiky Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Jelenia Góra, Polsko
- Universität Bielefeld, Fakultät für Soziologie, Entwicklungssoziologie und Sozialgeographie
- Katedra humánnej geografie a demogeografie, Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny, Univerzita Komenského, Bratislava, Slovensko
- Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Slovensko

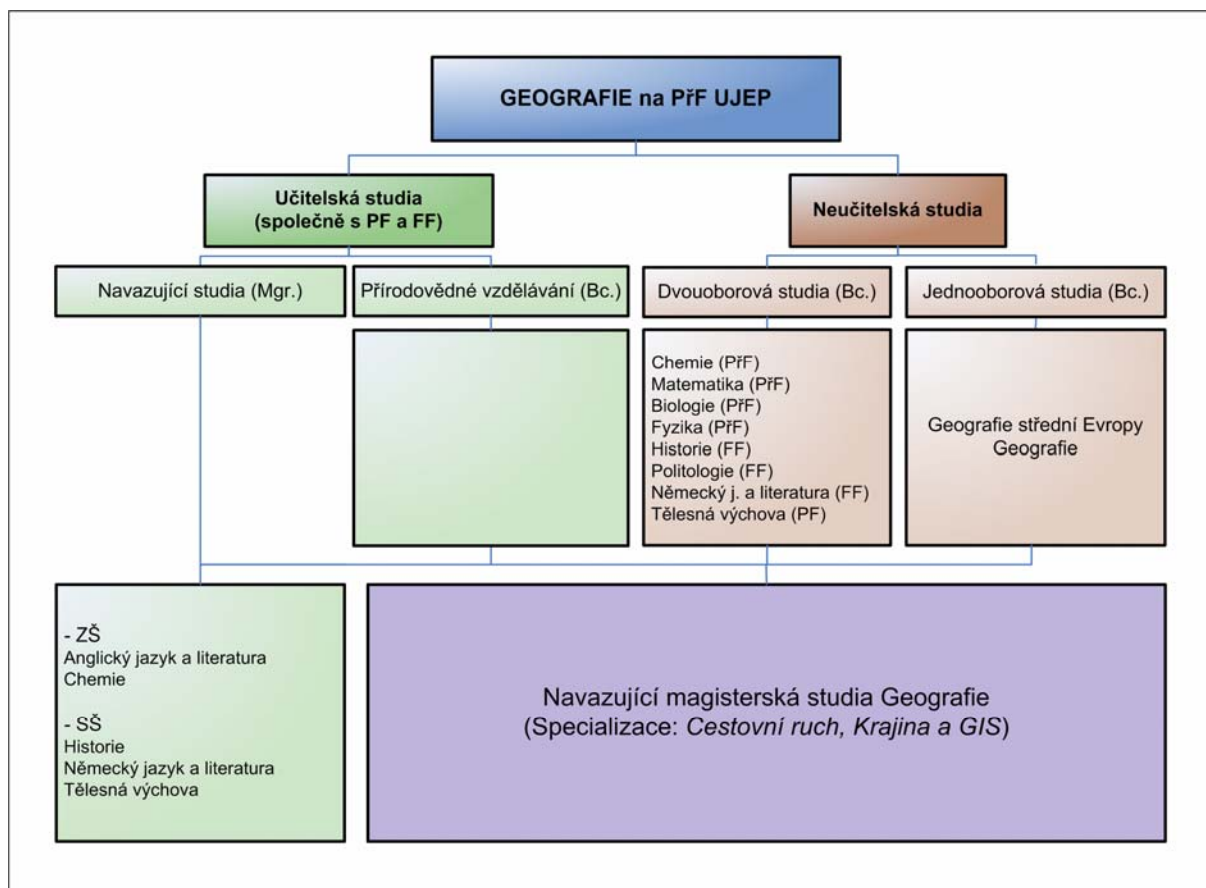
Prof. Werner Hennings při závěrečné diskusi nad prezentací prací studentů Univerzity Bielefeld (2006)

Spolupráce s regionem

Katedra zaměřila svou vědeckou a výzkumnou činnost výrazně k potřebám regionu a města. Kolektiv katedry vypracoval Atlas okresu Ústí n. L. a vydal skripta "Geografie Ústeckého kraje". Intenzivní činnost je věnována budování internetových stránek: "Atlas města Ústí nad Labem na internetu". V rámci projektu PHARE byla vyhotovena publikace "Euroregion Elbe/Labe v číslech, grafech a na mapách". Ve spolupráci s Nadací Sever bylo připraveno a realizováno zhodnocení ekologicky narušených oblastí regionu. Katedra pořádá pravidelné regionální semináře pro učitele a každoročně organizuje zeměpisné olympiády. Členové katedry na požádání různých institucí provádějí jako odborní průvodci oblastmi regionu.

Studium

Katedra geografie v současné době nabízí několik studijních programů. Nejstarším z nich jsou bakalářská učitelská studia s možností dalšího navazujícího magisterského studia. Učitelská studia lze studovat v různých aprobacích pro druhý stupeň základních škol a střední školy.

Struktura studijních programů na katedře geografie v roce 2007

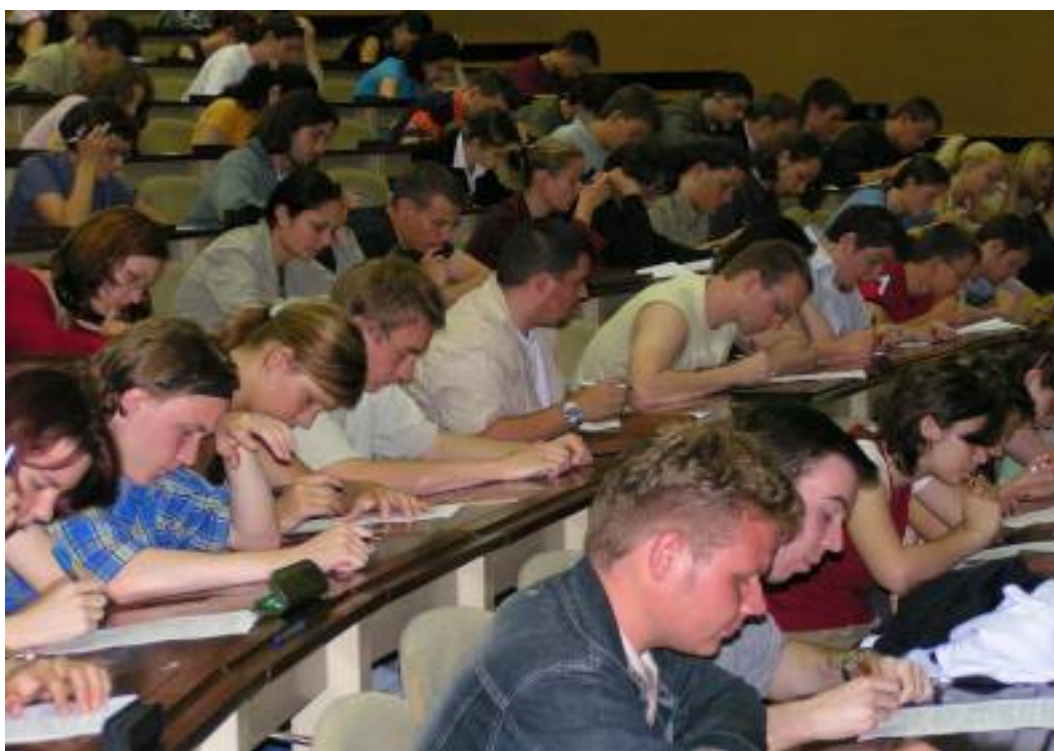
V posledních letech se katedra zaměřila taktéž na přípravu odborných geografických studijních programů. Výsledkem tohoto úsilí byla úspěšná akreditace bakalářského studijního programu Geografie střední Evropy, jehož první studenti byli přijati pro akademický rok 2005/2006. V rámci tohoto studijního programu jsou studenti připravováni na práci v decizní sféře, soukromých organizacích či evropských institucích a získávají nejen geografické znalosti a dovednosti, ale taktéž přehled o právní, ekonomické aj. problematice, o otázkách udržitelnosti, krajinného plánování, aj. Získávají mimo to i dovednosti práce s moderními geoinformatickými prostředky a jazykové dovednosti v anglickém jazyce a druhém (volitelném) jazyce.

V roce 2006 byl otevřen studijní program dvouoborové Geografie a o rok později i jednooborové Geografie, který je zaměřen na osvojení poznatků z fyzické a humánní geografie, geoinformatiky a dalších souvisejících disciplín.

Navazující magisterský studijní program geografie je vnitřně diferencován na směry - 1) Krajina a GIS a 2) Cestovního ruchu. U všech studijních programů je snahou umožnit maximální prostupnost tak, aby si student v průběhu studia mohl svůj studijní plán modifikovat. Kromě toho je snahou zaručit prostupnost ze všech bakalářských studijních programů dále do navazujícího magisterského studia, čímž je zajištěna vyšší flexibilita studia.

Billboard v centru Ústí nad Labem lákající uchazeče na nově otevřená studia Geografie střední Evropy (2005)

Přijímací zkoušky z geografie v roce 2005

Ve všech studijních programech je zdůrazňována systémová podstata jevů a dějů v krajinné sféře, aplikační charakter disciplíny, terénní zkušenost, jazyková vybavenost spojená s využíváním moderních technologií a konečně příprava na budoucí profesní dráhu prostřednictvím pedagogických či odborných praxí.

Součástí geografického vzdělávání na katedře je množství aktivit pro stávající studenty, zájemce z řad žáků a studentů základních a středních škol, či učitelů na edukačních pracovištích různého typu.

Velkému zájmu se vždy těšily *exkurze*, které v rámci vysokoškolského studia umožnily studentům poznat jak blízké okolí města Ústí nad Labem, tak vzdálenější kouty České republiky či Evropy (Chorvatsko, Francie, Pobaltí aj.). Vzhledem k regionálnímu zaměření katedry byl však vždy kladen důraz především na poznání typů krajiny v rámci severních Čech. Výsledkem snažení v tomto směru pak byla také příprava podkladů pro realizaci exkurzí na základních a středních školách. Podklady vyšly jako třídílná série publikací „*Zeměpisné exkurze v Severočeském kraji*“ v rozmezí let 1978 a 1994, která zahrnovala široké spektrum lokalit přírodního, sociálního i kulturního významu.

Zahraniční pobyty

Na zahraniční stáže vyjíždějí v rámci dotačních programů jak akademičtí pracovníci, tak studenti. Dlouholetá spolupráce na základě výměny studentů a stáží pracovníků je rozvíjena především s pobaltskými státy. Pro studenty jsou atraktivní i jiné státy např. Finsko či Malta.

Zahraniční stáže akademických pracovníků:

- Litva (Vilnius) - Vilniusská univerzita (Pedagogická fakulta, Přírodovědecká fakulta) (Vilniaus Universitetas);
- Lotyšsko (Riga) - Rižská státní univerzita (Latvijas Universitāte);
- Estonsko (Tallinn) - Tallinská univerzita (Tallinna Ülikool);
- Rusko (Moskva) - Lomonosova Moskevská státní univerzita (Московский государственный университет имени М. В. Ломоносова);
- Rusko (Petrohrad) 2006 - Petrohradská státní univerzita (Санкт-Петербургский государственный университет);
- Německo (Bielefeld) - Bielefeldská státní univerzita (Universität Bielefeld);
- Německo (Dresden, Chemnitz) – Leibniz-Institut für ökologische Raumentwicklung, Technische Universität;
- Slovensko (Bratislava) – Historický ústav Slovenskej akadémie ved (2007).

Zahraniční stáže studentů:

- Finsko (Turku) (Turun ammattikorkeakoulu) 2005/2006;
- Malta 2006;
- Rusko (Moskva) 2006;
- Rusko (Moskva) 2007;
- Rusko (Bajkal) 2007;

Popularizace

Významnou částí svých aktivit věnuje katedra geografie popularizaci odborných poznatků o krajinné sféře. Popularizační aktivity jsou cíleny zejména na žáky a studenty základních a středních škol, jejich pedagogy, ale i širší veřejnost.

V letech 2003 až 2007 byla katedra hlavním pořadatelem Zeměpisné olympiády, jež je určena žákům a studentům základních a středních škol a patří k nevýznamnějším

akcím svého druhu v republice. Katedra organizovala olympiádu ve třech kolech, okresním, krajském a celostátním. Celostátní kola se konala v různých místech regionu, která byla vybírána tak, aby nabídla co nejucelenější pohled na jeho rozmanitou krajinu. Ročník 2003/2004 byl zakončen v Maxičkách u Děčína, následující ročník v Kadani, další v Libochovicích. Poslední, čtvrtý ročník pořádaný katedrou geografie byl zakončen na „domácí půdě“ v Ústí nad Labem. Výsledkem jednotlivých ročníků olympiády byly dále publikace shrnující vybrané úlohy z předchozích ročníků, které mají sloužit především jako pomůcka pedagogům základních a středních škol. Od ročníku 2006/2007 zajišťujeme účast české výpravy na mezinárodní zeměpisné olympiádě. Ve středoevropském kole v roce 2007, které se konalo na Slovensku, se náš tým stal nejúspěšnějším z 5 družstev.

Další popularizačně-vzdělávací akcí, tentokrát cílenou přímo učitelům zeměpisu na základních a středních školách, je již tradičně „Den Geografie“. V jeho průběhu absolvují pedagogové cyklus přednášek, seminářů či workshopů věnujících se aktuálním tématům řešeným v oboru nebo upozorňujících na zajímavou literaturu a další zdroje informací, které lze využít při výuce. V posledních letech pak katedra pravidelně pořádá tzv. „GIS Day“, který byl v roce 2006 poprvé zakomponován v „Týdnu Geografie“ - několikadenním cyklu seminářů, výstav a jiných popularizačních aktivit.

Právě Týden geografie se pomalu stává stěžejní popularizační akcí katedry, spojující široké spektrum aktivit do jednoho týdne, inspirované mezinárodním Geography Awareness Week (Týden geografického uvědomění). Náplň Týdne geografie 2007 - množství přednášek, výstava české a světové atlasové tvorby moderní doby, cyklus filmů týkajících se problematiky životního prostředí doplněný o diskuse, career day, a taktéž soutěže pro žáky a studenty: „Geofoto“ - fotografická soutěž na předem vypsaná témata, „Žij geografii“ - projekt věnovaný aktuálním problémům oborů (např. Příběh menšiny, či Ekologická stopa).

Plakát propagující Týden geografie v roce 2006 a 2007

Dalším podstatným prostředkem realizace odborně-popularizačních akcí je Ústecká pobočka České geografické společnosti, dlouho vedená dr. Ivanem Farským, který byl v roce 2006 vystřídán Mgr. Tomášem Oršulákem. Pobočka, která v minulém roce oslavila své 45leté jubileum, byla v minulosti hlavním garantem mnoha odborných i popularizačních vzdělávacích akcí. Po jisté době odmlky byla její činnost opět oživena. Pobočka spolupořádá přednášky (v tomto roce např. Geologie Havajských ostrovů vedenou Mgr. Martinem Chadimou, Ph.D. z geologického ústavu AV ČR), výstavy aj. popularizační akce, jakou je například výše zmíněný Týden Geografie.

Plakát k 45. výročí založení severočeské (Ústecké) pobočky ČGS

Členové katedry v akademickém roce 2007/2008

Počet a oborová rozmanitost pracovníků katedry geografie se neustále mění, najdeme v ní jak absolventy „kamenných“ univerzit, tak absolventy „domácí“ univerzity, kteří se rozhodli po skončení studia zůstat a pokračovat v práci na Alma mater. Můžeme konstatovat, že názorová a vědecká šíře záběru je největším bohatstvím katedry. Počet členů katedry se od začátku století neustále zvyšuje a dochází k nejen přijímání mladých asistentů či odborných asistentů, ale na katedře nově působí i významní pražští geografové jako doc. Bičík nebo prof. Dostál.

Během posledních několika let úspěšně obhájili disertační práce a získali titul Ph.D. dva členové katedry a další čtyři započali doktorské studium na univerzitách v Praze, Brně a Ostravě.

Profesoři:

Prof. Petr Dostál, MA., Ph.D.

Docenti:

Doc. RNDr. Jiří Anděl, CSc., vedoucí katedry

Doc. RNDr. Ivan Bičík, CSc.

Doc. RNDr. Milan Jeřábek, Ph.D.

Doc. RNDr. Karel Kunc

Doc. RNDr. Ladislav Skokan, CSc.

Odborní asistenti a asistenti:

Mgr. Martin Balej, zástupce vedoucího katedry, proděkan PŘF Pro rozvoj a informatizaci

Milan Bursa, CSc.

RNDr. Vladimír Cajz, CSc.

Mgr. Zuzana Ceeová

RNDr. Ivan Farský, CSc.

RNDr. Alena Chvátalová, Ph.D., prorektorka pro studium

Mgr. Tomáš Matějček

Mgr. Tomáš Oršulák

PaedDr. Jana Peštová, tajemník

Mgr. Pavel Raška

Externí pracovníci:

Mgr. Jiří Martínek

PhDr. Vladimír Tichý

Sekretariát katedry:

Alena Knesplová

Kariéra a absolventi

Absolventi geografických studií z Univerzity Jana Evangelisty Purkyně mají velmi široký výběr zaměstnání po ukončení s titulem Bc. nebo Mgr.

Pro zaměstnavatele jsou atraktivní především pro svůj široký rozhled zahrnující znalosti z geografie, ekonomiky; zájem a schopnost řešit politické, sociální a environmentální problémy krajiny a společnosti. Během studia získávají praktické zkušenosti s řešením komplexních problémů; vypracovávají vlastní studentské práce na které jsou kladeny vysoké formální a obsahové požadavky; některé z kurzů absolvují v cizím jazyce a také si vyzkouší vypracovat grantový projekt na získávání dotací. V neposlední řadě jsou seznámeni s nejnovějšími trendy zpracování prostorových dat a pracují ve špičkově vybavených laboratořích, jejichž vybavení je srovnatelné s komerční sférou.

Běžně získávají zaměstnání ve službách, ve školství, v cestovních kancelářích, část z nich pracuje v managementu firem a někteří pokračují v kariéře na akademické půdě. Díky dobrým jazykovým znalostem odcházejí za prací i do zahraničí a úspěšně budují svou kariéru v cizí zemi.

Příklady zaměstnavatelů a jejich pozic absolventů katedry geografie:

- Magistrát města Ústí nad Labem - primátor města;
- Kartografické a geoinformatické firmy;
- Český hydrometeorologický ústav Ústí nad Labem;
- Přírodovědecká fakulta UJEP Ústí nad Labem;
- Přírodovědecká fakulta UK Praha;
- Gymnázia, střední a základní školy po celé ČR - ředitel(ka), učitel(ka);
- Restaurace - ředitel a majitel firmy;
- Produkce filmů - producent.

Quo Vadis?

Jak již bylo řečeno, katedra geografie prodělala transformaci z původně převážně didaktického zaměření na pracoviště zabývající se aplikovaným výzkumem vývoje krajiny a společnosti. Na základě této transformace si stanovila 10 základních perspektiv, kterých chce v následujících letech dosáhnout.

1. Katedra geografie chce být specializovaným excelentním geografickým pracovištěm zaměřeným na aplikovanou geografii – vývoj a změny kulturní krajiny, udržitelné využívání, environmentální zátěž, hodnocení environmentální únosnosti, krajinného potenciálu a krajinně ekologické a regionální plánování.
2. Katedra geografie chce nadále kvalitně připravovat budoucí učitele geografie a plnit podmínky k reakreditaci příslušných studijních oborů.
3. Katedra geografie bude usilovat o získání doktorského studia.
4. Katedra geografie svou grantovou činnost směřuje k CEP projektům a k projektům podporujícím přípravu a realizaci nových studijních oborů.
5. Katedře geografie se podařilo získat CEP projekt MPSV na roky 2004 – 2009, který hodlá úspěšně vyřešit. V roce 2006 získala katedra prestižní projekt GA ČR.
6. Pracovníci katedry geografie se snaží zvýšit svou publikační aktivitu, zejména směrem k publikacím v zahraničních periodících, sbornících, v monografiích a v domácích renomovaných časopisech.
7. Katedra geografie hodlá posílit tuzemskou a mezinárodní spolupráci podloženou mezinárodními projekty a granty.
8. Katedra geografie zlepšuje své technické zázemí a databázové vybavení (geoinformatická laboratoř, GIS softwarové vybavení, digitální data, GPS, laboratoř 3D geosimulací vývoje krajiny – GEOSCAPE).
9. Katedra geografie hodlá nadále rozvíjet propagaci výsledků své vědecké a výzkumné činnosti a stejně tak i propagaci otevřených studijních oborů.
10. Katedra geografie usiluje o založení odborné geografické knihovny a studovny.

Zajímavé odkazy

- Katedra geografie (<http://geography.ujep.cz>)
- Geografie střední Evropy (<http://www.geoces.cz>)
- Grant MPSV (<http://www.geoscape.cz>)
- Časopis GEOSCAPE (<http://geo.ujep.cz>)
- eXpedice katedry geografie (<http://expedice.geograf.cz>)
- Týden geografie (<http://tyden.geograf.cz>)
- Stránky o EU (<http://eu.geograf.cz>)
- Zeměpisná olympiáda 2004-2007 (<http://olympiada.geograf.cz>)
- Grant GAČR (<http://gacr.geograf.cz>)
- Stránky České geografické společnosti (<http://cgs.geograf.cz>)
- Atlas města Ústí nad Labem (<http://atlas.geograf.cz>)
- Atlas Euroregionu Elbe/Labe (<http://eel.geograf.cz>)

Vysokoškolské geografické pracoviště v Ústí nad Labem patří k nejstarším v České republice. Ve svém výzkumu se zaměřuje na interakce přírodního a sociálního prostředí, vývoj krajiny, jejího hodnocení a 3d vizualizaci.

<http://geography.ujep.cz>

KATEDRA GEOGRAFIE
Přírodovědecká fakulta
Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
České mládeže 8, 400 96 Ústí nad Labem

<http://geography.ujep.cz>